

“समुन्नत,समतामूलक र सु-शासनयुक्त ढिमेको निर्माण,
स्थानीय श्रोत साधन, कृषि,पर्यटन र पूर्वाधारको समुचित परिचालन”

गाउँ विकास आवधिक योजना

(२०६९/२०७०-२०७१/२०७२)

ढिमे गाँउ विकास समिति जाजरकोट

जिल्ला विकास समिति
जाजरकोट

सहकार्य एवं सहजीकरण
ढिमे गाउँ विकास समिति
ढिमे, जाजरकोट

लिङ्ग हेल्भेटास/स्वीस
इन्टरकोपरेशन नेपाल

हिमालय युवा क्लव
जाजरकोट

बिषय सुची

विषय सुची	१
शुभकामना	२
प्रकाशकीय	३
१. परिचय	
१.१ पृष्ठभूमी	४
१.२ हिमे गा.वि.स.को संक्षिप्त परिचय	४
१.३. आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमाको उद्देश्य र विधि	४
१.४. गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको सिमा :	५
२. गाउँ विकासका समस्या, अवसरहरु र चुनौतिहरु	६
३. गाउँ विकासका रणनीतिहरु :	११
४. दिर्घकालिन सोच, विशिष्ट उद्देश्य, विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु	१२
४.१. दिर्घकालिन सोच	१२
४.२. मुख्य उद्देश्य :	१२
४.३. विशिष्ट उद्देश्यहरु :	१२
४.४. विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु	१३
५. प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र,सवाल र मुख्य क्रियाकलापहरु	२१
५.१. प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्र, सवाल र प्रमुख क्रियाकलापहरु	२१
५.२. जलवायु तथा वातावरण	२८
५.३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास	२८
६. कार्यक्रमको वित्तिय श्रोत प्रक्षेपण	२९
७. गाविसको आन्तरिक श्रोत/राजश्व वृद्धिका सम्भावना तथा क्षेत्रहरु :	२९
८. आवधिक योजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	३०
८.१. लेखापरिक्षण	३०
८.२. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	३०
९. जिल्लाको आवधिक योजना, त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना र सट्श्राव्डी लक्ष्यमा योगदान	३१
१०. जोखिम पक्ष र त्यसको न्यूनिकरण :	३२

अनुसूचीहरु

अनुसूचि १ : गाविसमा काम गरिरहेका विकास साभेदार निकायहरुको विवरण	३३
अनुसूची २ : गाविसको संक्षिप्त पाशर्वचित्र	३७
अनुसूचि ३: गाविसको श्रोत नक्सा	४६
अनुसूचि ४ : सहभागीहरुको उपस्थिति र प्रतिवद्धता	४८
अनुसूचि ५ : गा.वि.स.को संगठन संरचना र संस्थागत सम्बन्ध	४९

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
जाजरकोट

फोटो

शुभकामना

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ र नियमावली २०५६ ले प्रदान गरेको अधिकारको क्षेत्र भित्र रही स्थानीय निकायले प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि योजनावद्ध विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता र मान्यताको आधारमा गाउँ विकास समिति हिमे, जाजरकोटले “समुन्नत,समतामूलक र सु-शासनयुक्त हिमेको निर्माण- स्थानीय श्रोत साधन, कृषि,पर्यटन र पूर्वाधारको समुचित परिचालन” भन्ने नाराका साथ हिमे गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमा गरेकोमा खुशी व्यक्त गर्दै यस आवधिक योजनाले हिमे गा.वि.स.को समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याउन सकोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

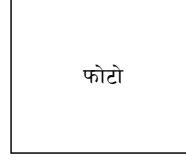
आवधिक योजना निर्माण कार्यमा सहयोग पुर्याउने लिङ्ग हेल्भेटास/स्वीस ईन्टरकोपरेसन नेपाल र हिमालय युवा क्लवका साथै यस कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउने सम्पूर्ण महानुभाव एवं संघ- संस्थाहरूलाई धन्यवाद दिदै स्थानीय स्वायत्त शासनको मर्म र भावना अनुसार लक्षित समुदायको जीवनस्तर उकास्न योजनाको सफलताको सुभेक्षा राख्दछु ।
चाहन्छु ।

धन्यवाद !

.....
(चक्रवहादुर वुढा)
स्थानीय विकास अधिकारी
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
जाजरकोट

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
गाउँ विकास समितिको कार्यालय
ढिमे, जाजरकोट

प्रकाशकीय

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन एवं नियमावली अनुरूप विकेन्द्रीकृत शासन व्यवस्थामा हरेक गाउँ विकास समितिले गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने हुन्छ । गाउँ विकासको दीर्घकालिन सोच, उद्देश्य र रणनीति तय गर्दै स्थानीय साधन र श्रोतहरूको अधिकतम परिचालन गरि गाउँ विकास आवधिक योजनाले समग्र विकासमा सहयोग पुर्याउने कुरा निश्चित छ । गाउँ विकास आवधिक योजनाले समावेशी र सहभागितात्मक प्रक्यावाट यस गा.वि.स.का समुदायहरूको आधारभूत आवश्यकताहरू परिपूर्ती गर्दै जाने विश्वास समेत लिईएको छ ।

यस योजना निर्माणमा सहयोग पुर्याउने जिल्ला विकास समिति, ढिमे गाउँ विकास समिति, लिङ्ग/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोपरेसन नेपाल, सहजिकरणमा सहयोग गर्ने हिमालय युवा क्लब, जाजरकोट र अन्य संस्थाहरूको सामूहिक प्रयासमा यो ढिमे गाउँ विकास आवधिक योजना तयार पारिएको छ । आवधिक योजना निर्माणमा प्रत्यक्ष रूपमा सहजीकरण गर्नु हुने सहजकर्ताद्वय राजेन्द्र विक्रम शाह र सरस्वती गिरी एवं यस कार्यमा प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने सम्पूर्ण राजनीतिक दल, समाजसेवी, नागरिक समाज एवं समुदायलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

ढिमे गाउँ विकास समितिले पहिलो पटक यो आवधिक योजना तयार गरेको छ । हामीले अवलम्बन गरेको प्रक्रिया, हाम्रा सीमा र हामी संग उपलब्ध सूचना एवं वस्तुस्थिति विश्लेषणका आधारमा तर्जुमा गरिएको यस योजनाका सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरू बारे महत्वपूर्ण सुझाव र पृष्ठपोषणका लागि हार्दिक आन्धान गर्दछौं । यस आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका कृयाकलापहरू कार्यान्वयनमा जिल्लामा कार्यरत सम्पूर्ण सरकारी, गैरसरकारी एवं अन्य विकास साभेदार संस्थाहरू र गा.वि.स.स्थित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू तथा राजनीतिक दलहरूबाट पूर्ण सहयोगको अपेक्षा राख्दै यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा गाउँ विकास समितिको तर्फबाट प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद !

.....
(तुलाराम गिरी)
गा.वि.स. सचिव
गाउँ विकास समितिको कार्यालय
ढिमे, जाजरकोट
मिति :

पृष्ठभूमी

वि.सं. २०१३ सालदेखि नेपालमा योजनाबद्ध रूपले विकासको थालनी भएतापनि स्थानीय निकायको अग्रसरतामा दीर्घकालीन सोच बनाएर योजनाबद्ध विकासको अभ्यास गर्ने परिपाटीले अपेक्षित मात्रामा मूर्त रूप लिन सकेको देखिदैन। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावली, २०५६ लागू भएपछि स्थानीय निकायहरूमा विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यको उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी बहन गर्नु पर्ने गहन अभिभारा आएको छ। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐनको दफा ४३ (१) बमोजिम हरेक गाउँ विकास समितिले आफ्नो आवधिक योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्नु पर्ने स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ। उक्त ऐन र नियमावली अनुसार प्रत्येक गाविसले आफ्नो गाविस क्षेत्रको विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ। आवधिक र वार्षिक योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारीलाई गाउँ विकास समितिहरूको न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा कार्यसम्पादनको सूचकको रूपमा समेत राखिएको छ। यस जिम्मेवारीलाई बहन गर्ने क्रममा जाजरकोट जिल्लाको ढिमे गाउँ विकास समितिले त्रि-वर्षीय आवधिक योजना तर्जुमा गरेको छ।

१. ढिमे गाउँ विकास समितिको परिचय

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा अवस्थित भेरी अञ्चलमा पर्ने जाजरकोट जिल्लाको विकट दुर्गम पहाडी गाविसहरूमा ढिमे गाविस पनि पर्दछ। यस गाविसको पूर्वमा लहं, डांङगाउँ र रामीडाँडा गाविस पर्दछन् तथा पश्चिममा भ्राप्रा र अर्छानी गाविस पर्दछन् भने उत्तरमा पैक र रामीडाँडा गाविस तथा दक्षिणमा भ्राप्रा र खलगा गाविस पर्दछन्। यस ढिमे गाविसमा दलित, ब्राह्मण, क्षेत्री, जनजातीको बसोवास रहेको छ। यस गाविसको अधिकांस मानिसहरू मुख्य पेशाको रूपमा कृषि तथा पशुपालन पेशा नै अगालेका छन्।

१.२ भू-वनोट

यस गाविसको भू-वनोट हेर्दा वन जंगल, भिरालो भाग वा पहाडी क्षेत्रमा रहेको छ भने यसको वस्तीहरू भने कुनै भिरालो जमिनमा भने केही समथर क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ। प्राय यस गाविसका सबै वस्तीहरू छरिएर रहेको पाईन्छ। माटोको वनावट र उर्वराशक्ति हेर्दा यस गाविसमा एकैनासको माटो नभइ विभिन्न थरिका माटो पाउन सकिन्छ। जस्तै केही भेगमा कालो र बलौटे माटो रहेको छ भने केहि भागमा हामी रातो माटो पनि पाउन सक्दछौं। माटोको हिसावले हेर्दा कालो र बलौटे माटो कृषिको लागि ज्यादै उपयुक्त हुने हुनाले अन्य क्षेत्रको तुलनामा यस गाविसको केही भागको उत्पादन तथा उर्वराशक्ति राम्रो,केही भागको सामान्य र केही भागको कमजोर पाईन्छ। यो गा.वि.स. जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिममा रहेका गा.वि.स.हरू मध्य पर्दछ।

१.३ आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमाको उद्देश्य

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावली २०५६ ले निर्दिष्ट गरे अनुसार यो आवधिक योजना तयार गर्नुको मुख्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- १) सम्बन्धित गाविसका जनताहरूको सन्तुष्टि र स्वामित्वबोध सहित पारदर्शी, सहभागितामूलक समावेशीमूलक र परिणाममुखी आवधिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नमा सहयोग पुर्याउनु।
- २) गाउँ विकास समिति क्षेत्रमा विकास निर्माण,आधारभूत सेवा प्रवाह एवं आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरणका लागि क्रियाशील निकाय/संस्थाहरू बीच संस्थागत समन्वय तथा सहकार्यको प्रवर्धन गर्न गाविसलाई सहयोग पुर्याउनु।
- ३) विकास र निर्माण कार्यका लागि हाल प्राप्त भै रहेको साधन र श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै थप श्रोत र साधनहरूको खोजीमा गाविसको अग्रसरता बढाउनमा सहयोग पुर्याउनु।

१.४ आवधिक गाउँ विकास योजनाको तयारी विधि :

गाउँ विकास आवधिक योजनाको निर्माण ३ चरणमा भएको छ । तयारी चरण अन्तर्गत सरोकारवाला विच सम्पर्क, सम्बन्ध र सहकार्य गर्ने विषयमा छलफल, सहजकर्ताको छनौट एवं प्रशिक्षण, गा.वि.स.हरूको छनौट, सरोकारवालाहरू विच समझदारी पत्र निर्माण गरिएको थियो । विकास चरणमा समावेशी योजना तर्जुमा समिति गठन तथा समितिलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम, आधारभूत सूचनाहरू संकलन, विश्लेषण, आवश्यकता र अवसरहरू पहिचान एवं प्राथमिकता निर्धारण गरि सांकेतिक योजना छनौट गरि दस्तावेजको तयार गरियो । कार्यान्वयन चरणमा यस दस्तावेजलाई गा.वि.स. परिषदबाट अनुमोदन गरि कार्यान्वयन गरिने छ । योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रकृतिलाई विशेष जोड दिइने छ ।

१.५ गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाको सिमा :

गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाका सिमाहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- १) गा.वि.स.को आवधिक योजना निर्माण गर्ने प्रकृत्यामा केहि सरोकारवालाहरूको उपस्थिति नभएको हुंदा कतिपय कृत्याकलापहरूमा प्राप्त दोश्रो सूचनाको आधारमा उल्लेख गरिएको छ ।
- २) गाविसमा कार्यरत सबै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको कार्यशाला गोष्ठीमा प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति नभएको हुंदा कार्यक्रम तथा आयोजनाको लगानी गर्ने वा कार्यान्वयन निकायको रूपमा छुट हुन सक्छ ।
- ३) आवधिक योजनामा साधन र श्रोतको लेखाजोखा गर्दा गा.वि.स.वाहेक अन्य निकायहरूको श्रोतको प्रक्षेपण यकिन हुन नसकेकोले अनुमानित बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- ४) प्रकृत्यागत रूपमा योजना निर्माण गर्नु पर्ने भएकोले कतिपय सूचनाहरू प्राप्त हुन नसकेकोले विगतका सूचनालाई आधार मानी योजनाहरूको छनौट गरिएको छ ।
- ५) गा.वि.स.को पार्श्वचित्रमा उल्लेखित सूचना मध्य कतिपय अधूरा,अपूरा र कतिपय उपलब्ध नभएकाले अन्य श्रोतबाट लिईएको वा छुट भएको हुन सक्छ ।
- ६) गाविसको क्षमता भन्दा बाहिरको जिल्ला स्तरीय वा केन्द्रीय तवरको संयोजन तथा लगानीबाट कार्यान्वयन हुने योजनाहरूको बजेट आवधिक योजनाको बजेट विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।
- ७) कतिपय सूचना, अवस्था चित्रण र भावी सोच तथा श्रोत आवश्यकता र अवसर पहिचानका आधारमा राखिएको र जिल्ला तथा गाविसको पार्श्वचित्रमा उल्लेखित सूचना बीच अन्तरविरोध देखिन सक्छ ।
- ८) शिक्षा,खानेपानी,महिला तथा बालबालिका,कृषि,पशु,वन,गरिवी निवारण,कृषि/ग्रामीण सडक तथा पूल जस्ता क्षेत्रगत विकासमा संलग्न लगायत कतिपय निकायहरूले जिल्ला स्तरमा तर्जुमा गर्ने गा.वि.स. केन्द्रित कार्यक्रमहरू सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अन्तरगत वस्ती स्तरबाट आएका मागहरू सम्बोधन गर्ने भएकाले कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गरिएको छ ।

२. गाउँ विकास समितिका समस्या, अवसर र चुनौतीहरू

गाउँ विकास आवधिक योजना तर्जुमाका गर्ने क्रममा बडा र वस्ती स्तरमा अध्ययन गर्दा देखिएका समस्या, अवसर र चुनौतिहरू देहाय बमोजिम छन् :

क्र. स.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतिहरू
१.	आर्थिक विकास			
१.१	कृषि	<ul style="list-style-type: none"> - धेरै ठाँउमा सिंचाइको अभाव - जमीनको बढी भिरालोपना - जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरहरू - गुणस्तरीय वीउविजनको अभाव एवं स्थानीय विउको संरक्षण नहुनु - मल, विउ समयमा पाईदैन - कृषिमा आधुनिक, नयाँ र उन्नत तालिम, प्रविधि छैन - उन्नत जातका पशुपालन र पर्याप्त चरण एवं पोषणको अभाव - कृषि प्रसार सेवाको कमी - कृषि तथा गैरकृषि उपजहरूको बजार व्यवस्थापनको अभाव - गोठेमल सुधार तथा जैविक विषादी तालिम तथा प्रविधिको कमी - कृषिमा आधारित सहकारीहरूको प्रवर्द्धन हुन नसकेको - वालीमा रातो कमिलाले दुख दिन्छ - बडा नंबर १ को बाटुले र ३,४ तथा ६ नंबर बडाको विषयमा गा.वि.स., सरकारी निकाय र संघसंस्थाको खासै ध्यान जाँदैन 	<ul style="list-style-type: none"> - बडा नंबर १,२,४,६ र ८ मा पानीका श्रोतहरूको उपलब्धता छ । - जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना तयारी चरणमा - वृक्षारोपण गर्न सकिने - स्थानीय एग्रीभेटहरू संचालन हुन गैरहेका - कृषि क्षेत्रको विकासमा विभिन्न संघ संस्था एवं स्थानीय निकायहरूको जोड,सरोकार एव संस्था लगानीमा वृद्धि - उन्नत जातका घासहरू प्रवर्द्धन गर्न सकिने - चरण क्षेत्र विकास तथा विस्तार गर्न सकिने - स्थानीय स्तरमा मासुको माग बढीरहेको छ - कृषि प्रसार सेवाहरूलाई विस्तार गर्न सकिने संयन्त्रहरू भएको - वजारमुखी उत्पादनमा कृषकहरूको अग्रसरता बढाउन सकिने - प्राङ्गारिक उत्पादनमा जोड दिन सकिने - कृषि उपजहरूको लागि वजार संजालको विकास गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तनको असर - सिंचाई कार्यालय नहुनु - ठूला सिंचाई आयोजनाहरू कार्यान्वयनमा श्रोतको कमी - कृषिमा एकिकृत अनुदान नीतिको अभाव - मौसमी वसाईसराई - नियमित यातायात संचालन कमी - राजनीतिक अस्थिरता - पकेट क्षेत्र र सेवा केन्द्र पर्याप्त हुन नसक्नु - समुदायमा श्रोत व्यक्ति वारे न्यून जानकारी
१.२	गैरकृषिमा आधारित (शीप तथा रोजगारी)	<ul style="list-style-type: none"> - दक्ष जनशक्तिको अभाव - बेरोजगारी - घरेलु उद्योगको स्थापना हुन नसक्नु - तालिमका अवसर छैनन् - परम्परागत शीप विस्थापनको जोखिममा छ 	<ul style="list-style-type: none"> - युवा स्वरोजगार कोष कार्यान्वयन - दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा सहयोग गर्ने संघ संस्थाहरूको क्रियाशिलता र समुदायको माग गर्ने क्षमता बढीरहेको - स्थानीय कृषि तथा गैरकृषि जन्य 	<ul style="list-style-type: none"> - ठोस योजना,सरोकार र लगानीको लागि अनुकूल वातावरणको अभाव - सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूती हुन नसक्नु - राजनीतिक अस्थिरता - नियमित यातायात संचालन कमी - घरेलु समितिमा श्रोतको अभाव

क्र. स.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतिहरू
			<ul style="list-style-type: none"> कच्चा पदार्थहरूको प्रयाप्त उपलब्धता होटल व्यवसाय र ग्रामीण पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न सकिने सडक सञ्जाल र बजार विस्तार भैरहेको 	
१.३	वन तथा वातावरण	<ul style="list-style-type: none"> वातावरण संरक्षणका कृयाकलापहरूको कमी (वृक्षारोपण, भूक्षय, आगजनी नियन्त्रण) वाढी पहिरो र चट्ट्याङ्गको डर धेरै छ वन फडानी भै रहेको छ जमीनको वढी भिरालोपना जलवायु परिवर्तनको नकारात्मक असर वन क्षेत्रको संरक्षण एवं सम्बर्द्धनमा कमी सरकारी वन सामुदायिक वनको रूपमा व्यवस्थित रूपमा विकास नहुनु वन तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको दिगो संकलन, संरक्षण र बजार व्यवस्थापनको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> वन विकास कार्यक्रम प्रति संघ-संस्था तथा स्थानीय निकायहरूको क्रियाशिलता र समुदायको सरोकार बढाउन सकिने समुदायलाई सशक्त बनाउँदै सरकारी वनलाई सामुदायिक वनमा हस्तान्तरण गर्न सकिने कार्वन व्यापारमा संलग्न हुने सक्ने सम्भावना बजार सूचना प्रवाहमा स्थानीय संचार माध्यमसंग सहकार्य गर्न सकिने सम्भावना व्यक्तिगत एवं सामुदायिक नर्सरीहरू प्रवर्द्धन गर्न सकिने पाँचकाटिया र वाटुलेबजारलाई जडिवृटी संकलन गर्ने प्रमुख केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> नीतिगत पारदर्शिता एवं कार्यान्वयनको अभाव वन क्षेत्रको अतिक्रमण डढेलो माउबोटको संरक्षण नहुनु लोपउन्मुख वनपैदावारको संरक्षण नहुनु सरकारी वन नीति र कार्यान्वयनको अवस्था जनमुखी बन्ने नसक्नु सम्भाव्यता र अवस्था अध्ययन तथा विश्लेषण नहुनु
२.	सामाजिक विकास			
२.१	शिक्षा	<ul style="list-style-type: none"> नियमित र गुणस्तरीय शिक्षण सिकाईको कमी विद्यालयहरूको व्यवस्थापन कमजोर छ आवश्यक दरवन्दीको अभाव पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र विज्ञान प्रयोगशालाको कमी कक्षाकोठा, स्वच्छ खानेपानी तथा शौचालयको कमी पूर्वाधार योजना छनौटमा न्याय देखिदैन प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र र साक्षरता कक्षा राम्ररी चलेका छैनन् श्रोत व्यक्ति र वि.नि.को सक्रियता न्यून छ साक्षरता न्यून छ दलित र अन्य छात्रवृत्ति समयमा वितरण हुदैनन् 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षाको नीतिमा अनुगमन सयन्त्रको व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सकिने असल शासन क्वलहरूको प्रवर्द्धन शिक्षा क्षेत्रको लगानीमा वृद्धि सर्वपक्षीय सरोकार विस्तारै बढ्दैछ। सञ्चार माध्यममा समस्या वारे सूचना र अवस्था वारे बहसको शुरुवात हुँदै छ समुदायलाई जिम्मेवार र सशक्त र जवाफदेही बनाउन सकिने अवसरहरू छन् पारदर्शिताले भ्रष्टाचार कम गर्न सहयोग पुग्दछ दण्ड र पुरस्कार तथा सकारात्मक एवं उत्प्रेरक नीतिहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ 	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा नीति, योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयनमा राजनीतिक र पेशागत संगठनको अस्वाभाविक एवं अनुचित हस्तक्षेप जथाभावी विद्यालय खोल्ने प्रवृत्ति नीति निर्माण प्रक्रियामा नागरिक समाजको न्यून सहभागिता शिक्षक श्रोत व्यक्ति र कर्मचारीमा दक्षता र ईमान्दारिताको अभाव

क्र. स.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतिहरू
२.२	स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> - पानीजन्य सरुवा रोगहरू - दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरूको कमी र गाउँमा नवस्ते - भौतिक पूर्वाधारहरू कमी र उपकरणहरूको अप्रयाप्तता - गुणस्तरिय र पर्याप्त औषधी र सामग्रीहरूको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> - स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानीमा वृद्धि - स्थानीय संचार माध्यमको सहकार्यमा सचेतनामूलक कार्यहरू गर्न सकिने - स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या र क्षमतामा वृद्धि गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - रोगको महामारी - दक्ष स्वास्थ्यकर्मी सुगम क्षेत्रमा केन्द्रित - अनुगमन संयन्त्र प्रभावकारी छैन
२.३	दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध, युवा	<ul style="list-style-type: none"> - दलित र गैरदलित तथा दलित दलित विच जातिय विभेद - धेरै युवाहरू वेरोजगार वा अर्धवेरोजगार छन् - बडा नंबर ३, ४, ६ र ७ मा लक्षित केन्द्रीत कार्यक्रमको लाभ नपुगेको - प्रजनन स्वास्थ्य, छाउपडि तथा पाठेघर खस्ने समस्या - धेरै बालबालिका कुपोषित छन् - बाल मैत्री सु-शासन कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - फरक क्षमता(अपाङ्ग), असहाय र वृद्ध लक्षित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको कमी - द्वन्द्व पिडित लक्षित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको कमी - युवा मूलप्रवाहीकरण हुन नसक्नु - पञ्जिकरण कार्यको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - स्थानीय तहमा नीतिहरूको वारेमा अर्नभिज्ञता - धेरै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, टुहुरा बालबालिका, एकल महिला र वेरोजगार युवाहरूको जीवन जोखिममा छ 	<ul style="list-style-type: none"> - गाउँ विकास समिति अनुदान कार्यविधि २०६७ - लैंगिक समानता तथा समाजिक समावेशीकरण नीति - छाउपडि रोकथाम नीति - बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति र कार्यविधिको व्यवस्थाको स्पष्ट मार्गदर्शन - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यविधि - विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको लक्षित वर्ग केन्द्रित कार्यक्रमहरू - नेपाल सरकारको युवा स्वरोजगार, क्षमता विकास र परिचालन तथा खेलकूद विकास सम्बन्धी नीति 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय तहमा नीति, कार्यक्रम तथा योजना न्यून हुनु तथा भएकाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमनको अभाव - विज्ञित तथा मानवीय श्रोत न्यून हुनु - स्थानीय स्तरमा कार्यरत सरोकारवालाहरूको नीतिगत जवाफदेहिता र पुरानो कार्य संस्कृति - सचिवहरूको कार्यबोझ - राजनीतिक हस्तक्षेप - सरकारी पदाधिकारीहरूमा जवाफदेहिताको कमी - दण्डहीनता - बालविवाह - बहुविवाह - उच्च प्रजनन दर - दलित तथा महिला केन्द्रित कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी
२.४	सामुदायिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक पूर्वाधारहरू न्यून छन् - मर्मत सम्भार नभएकाले अव्यवस्थित र क्षतीग्रस्त 	<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक पूर्वाधार विकासमा प्राथमिकता दिने कानूनी व्यवस्था - स्थानीय स्तरमा समेत श्रोत विद्यमान रहेको - सरकारी तथा गैर सरकारी 	<ul style="list-style-type: none"> - सामुदायिक भवनहरूको संरक्षण र दिगो व्यवस्थापन गर्न नसक्नु - समुदायको अपनत्व स्थापित गर्न नसकिनु - स्थानीय श्रोतहरू पूर्वाधार

क्र. स.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतिहरू
		<ul style="list-style-type: none"> - सरसफाई छैन - गा.वि.स.को केन्द्रमा मात्र ध्यान दिने गरेका 	निकायहरूमा लगानीका लागि श्रोत वृद्धि भैरहेको	<ul style="list-style-type: none"> - विकासको क्षेत्रमा बढी केन्द्रित - मर्मत सम्भार गर्ने ठोस योजना नहुनु
३.	जलश्रोत विकास तथा विद्युतिकरण			
३.१	जलश्रोत विकास	<ul style="list-style-type: none"> - खानेपानीको अप्रयाप्तता - खानेपानी योजनाको मर्मत सम्भार नभएको, कमजोर व्यवस्थापन - मूल संरक्षणको अभाव - सार्वजनिक शौचालयको अभाव तथा व्यक्तिगत शौचालयको कमी - सरसफाई सम्बन्धी चेतनामूलक कृयाकलापहरूको कमी - सिंचाई योजनाहरूको मर्मत सम्भारको कमी - सिंचाई सुविधाको अप्रयाप्त 	<ul style="list-style-type: none"> - पानीका श्रोतहरूको उपलब्धता - सानो मर्मत सम्भारले धेरै लाभ दिन सक्ने - स्थानीय श्रोत साधनहरूको उपयोग गर्न सकिने - ठूलो सिंचाईका लागि केन्द्रिय योजनाको लागि पहल गर्न सकिने - स्थानीय संघ संस्था तथा संचार माध्यमहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तन - पानीका मुहान ३ महिना सुक्ने गरेका - राजनीतिक सहकार्यको कमी
३.२	विद्युत	<ul style="list-style-type: none"> - जलविद्युत सुविधा नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> - नविकरणीय उर्जा विस्तारको सम्भावना (अनुदान नीति) - वडा नंबर १,२,४,५ र ८ मा लघु जलविद्युतको सम्भावना 	<ul style="list-style-type: none"> - जलवायु परिवर्तन - ठूलो आयोजनाको लागि श्रोतको अभाव - समुदायको अत्यधिक गरिबी
३.३	सूचना एवं संचार	<ul style="list-style-type: none"> - फोनको सुविधा नियमित नभएको तथा अप्रयाप्तता (मौसममा/सोलारमा निर्भर) - इमेल इन्टरनेटहरूको सेवा सुविधा नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> - निजी क्षेत्रका सेवा प्रदायकहरूबाट सेवा विस्तार 	<ul style="list-style-type: none"> - विद्युत आपूर्ति - यातायात
४.	यातायात पूर्वाधार			
४.१	सडक तथा भोलुङ्गे पुल	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय सडकहरूको (कृषि सडक तथा जिल्ला संजाल सडक) विस्तार तथा मर्मत सम्भारमा कमी - घोडेढो गोरेढो बाटोको अवस्था कमजोर एवं सुधार नभएको - बगर, ठाँटीबजार र गारघट्टमा भोलुङ्गे पुलको अभाव - भएका भोलुङ्गे पुलको मर्मत सम्भारमा कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - सरकारी तथा अन्य दातृ निकायहरूको लगानीका लागि प्राथमिकता क्षेत्र - स्थानीय श्रोत साधनहरूको उपयोग गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - राजनीतिक दबाव - वर्दलदो राजनीतिक परिवेशमा दातृ निकायहरूको प्रथमिकता क्षेत्रमा परिवर्तन - टाँठावाठा, राजनीतिक कार्यकर्ता र ठेकेदारहरू उपभोक्ता समितिमा हावी हुनु - जिल्ला परिषदबाट माग सम्बोधन गराउन समुदायको पहुँच न्यून हुनु - कार्यान्वयन प्रक्रिया ढिला हुनु - सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा उपयुक्त स्थानको छनौट गर्दा द्वन्द्व हुनु
५.	सु-शासन तथा अन्य			
५.१	सु-शासन	<ul style="list-style-type: none"> - विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा कमी - योजनाहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने अभ्यासमा कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा योजनाहरू अवलम्बन गर्न सकिने - आवधिक योजनाको माध्यमबाट एकिकृत रूपमा विकास साभेदारहरूसँग सहकार्य गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - विभिन्न संघ संस्थाहरूको आ-आफ्नो नीति र कार्यशैली - गा.वि.स.को संस्थागत क्षमता - योजना कार्यान्वयनको अवस्था चिन्ताजनक - गा.वि.स.का कामको अपारदर्शिता

क्र. स.	विषयगत क्षेत्रहरू	मुख्य समस्याहरू	अवसरहरू	चुनौतिहरू
		<ul style="list-style-type: none"> - योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन प्रक्रिया समावेशी, पारदर्शितामा कमी - विकासे सरोकार तथा साभेदार निकायहरूको जवाफदेहितामा कमी - समुदायको सूचनाको पहुँचमा कमी - गाविसमा क्षमता विकासका कृयाकलापहरूको कमी - गाविसबाट प्रदान गरिने सेवाहरूको प्रभावकारितामा कमी - योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा सरोकारवालाहरूविच समन्वय र सहकार्यको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - सामाजिक परिचालकहरूको क्षमता अभिवृद्धि र एकिकृत रुपमा परिचालन गर्न सकिने - स्थानीय संजाल, बलव तथा संचार माध्यमहरूसंग सहकार्य गर्न सकिने - सार्वजनिक सुनुवाईको थालनी - न्यूनतम शर्त मापन व्यवस्था - समष्टिगत तथा विषयगत रणनीतिक योजनाहरू 	<ul style="list-style-type: none"> - राजनीतिक अस्थिरता तथा दबाव
५.२	अन्य	<ul style="list-style-type: none"> - नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धान र अनुसन्धानका सिकाईलाई योजनामा सम्बोधनको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - आम्दानीका थप श्रोतहरू पहिचान गर्न सकिने - कृषि र अन्य प्राकृतिक श्रोतको उपयोगिता परिचालन सम्बन्धी अध्ययन गर्न सकिने 	<ul style="list-style-type: none"> - श्रोत (लगानी तथा विषयगत विशेषज्ञ)

३. गाउँ विकासका रणनीतिहरू :

गाउँ विकास समितिले गाउँको समग्र विकासका लागि निम्न उल्लेखित रणनीतिहरू अवलम्बन गर्ने छ ।

- क) कृषि, गैरकृषि, पशु विकास र वन क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरि आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख उत्पादन र स्वरोजगारको वातावरण सृजनामा जोड दिईने छ ।
- ख) सार्वजनिक क्षेत्र/ निजी क्षेत्र /सहकारी क्षेत्र बीच साभेदारीको नीति अवलम्बन गर्दै आयमूलक र बजारमुखी उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ग) जीवन उपयोगी र प्रभावकारी शिक्षण सिकाई तथा आधारभूत स्वास्थ्यमा पहुँचमा वृद्धि गरि लक्षित समुदायको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन पहल गरिने छ ।
- घ) जातीय र लैङ्गिक विभेद तथा महिला विरुद्धका हिंसालाई न्यून गर्न ठोस,संस्थागत र योजनावद्ध पहल गर्नुका साथै दलित, महिला, बालबालिका, असहाय, अपाङ्ग र वृद्धहरू केन्द्रित विशेष कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा संचालनमा जोड दिईने छ ।
- ङ) सामुदायिक पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा संरक्षण गर्दै समुदायको आधारभूत सुविधा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध गराउन जोड दिईने छ ।
- च) सिंचाई, विद्युत, खानेपानी र आधारभूत सरसफाईको अवस्थामा सुधार ल्याउन वैकल्पिक श्रोतहरू पहिचान गरि प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ ।
- छ) विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाह प्रक्रियामा सर्वपक्षीय सहमति र परामर्श लिईने तथा सूचनाको हक र पहुँचमा वृद्धि गर्न सार्वजनिक निजी क्षेत्रसंग समन्वय गरिने छ ।
- ज) यातायात सुविधालाई सर्वसुलभ बनाउन प्राप्त साधन र श्रोतको परिचालन गर्दै स्थानीय सडक निर्माण, मर्मत सम्भार र भोलुङ्गे पुल निर्माण जस्ता कार्यमा जनसहभागिता परिचालन गरिनेछ ।
- झ) संस्थागत रूपमा गाविसको समग्र सु-शासनको लागि पारदर्शीता र जवाफदेहीता सहितको समावेशी विकासको आधार सुनिश्चित गर्न लक्षित वर्गको अर्थपूर्ण सहभागितामा जोड दिईने छ ।
- ञ) सामाजिक समावेशीकरणको मर्मलाई सार्थक बनाउन विशेष व्यवस्था,आरक्षण,क्षमता विकास र सकारात्मक विशेष जस्ता विकल्पहरू सहित लक्षित वर्ग केन्द्रित स्थानीय स्रोतको परिचालन र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ ।
- ट) जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असर न्यून गर्दै दीगो भूव्यवस्थापन, स्थानीय साधन र श्रोतहरू परिचालन गरी दीगो र वातावरण मैत्री विकास गर्न विशेष जोड दिईने छ ।
- ठ) बालमैत्री स्थानीय शासनलाई संस्थागत गर्दै बालबालिकाको सर्वाङ्ग विकास र अधिकार सुनिश्चित गर्न अथक प्रयत्न गरिने छ ।
- ड) पर्यटकीय स्थल र क्षेत्रहरूको पहिचान गरी योजनावद्ध ढँग वाट संरक्षण,प्रचार प्रसार तथा संरचनाको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ढ) वन र वातावरणको संरक्षण र परिचालन गरी समुदायको जीवननिर्वाह तथा आयआर्जनको आधार बनाउन जोड दिईने छ ।
- ण) विभिन्न सहयोगी निकायहरू मिलेर पहिलो वर्षमै गा.वि.स. लाई खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा गरिने छ ।
- त) आफ्नो श्रोत साधनले नभ्याउने योजना तथा कार्यक्रमको स्वीकृति र कार्यान्वयनका लागि जिल्ला,क्षेत्रीय र केन्द्रीय निकायहरूको निरन्तर ध्यानाकर्षण गराईने छ ।

४. दीर्घकालिन सोच, विशिष्ट उद्देश्य, विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु

४.१. दीर्घकालिन सोच

“ समुन्नत,समतामूलक र सु-शासनयुक्त ढिमेको निर्माण,
स्थानीय श्रोत साधन, कृषि,पर्यटन र पूर्वाधारको समुचित परिचालन”

४.२. मुख्य उद्देश्य :

दीगो विकास मार्फत समुदायको जीवनस्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने ।

४.३. विशिष्ट उद्देश्यहरु :

- क) कृषि, पशु, वन तथा घरेलु उद्योगको विकासबाट स्वरोजगार सृजना गरि लक्षित समुदायको आम्दानीमा वृद्धि गराई आर्थिक तथा सामाजिक समुन्नतिमा सहयोग पुर्याउने ।
- ख) गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधार सहितका कार्यक्रमहरुबाट लक्षित वर्गको वर्तमान सामाजिक अवस्थामा सुधार ल्याउने ।
- ग) जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असर न्यून गर्दै दीगो भूव्यवस्थापन, स्थानीय साधन र श्रोतहरु परिचालन गरि खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाई, विद्युत जस्ता सेवाहरुको पहुँचमा वृद्धि गराउने र पर्यटन क्षेत्रलाई आयआर्जनको आधार बनाउन जोड दिने ।
- घ) स्थानीय स्तरमा उपलब्ध साधन र श्रोतको उच्चतम परिचालन गरि स्थानीय सडक सञ्जाल निर्माण तथा विस्तार गर्दै यातायात लगायतका आधारभूत सेवाको पहुँचमा वृद्धि गराउने ।
- ङ) सामाजिक समावेशीकरण, लैंगिक समानता, जवाफदेहिता तथा पारदर्शीता सहितको सु-शासन सुनिश्चित गराउने ।
- च) आफ्नो श्रोत साधनले सम्भव नहुने योजना तथा कार्यक्रमका हकमा सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराउन वैधानिक दस्तावेज निर्माण गर्नु ।

४.४. विषयगत उद्देश्य र सूचकहरु

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुस्त्याई	जेखिमपक्ष
१. आर्थिक विकासका क्षेत्र				
उद्देश्य : कृषि, पशु, वन तथा घरेलु उद्योगको विकासबाट स्वरोजगार सृजना गरि लक्षित समुदायको आम्दानीमा वृद्धि गराउने ।				
१.१.कृषिमा आधारित				
नगदे वाली प्रवर्द्धन (तरकारी / विउ)	८० घरधुरी नगदेवाली ७८ टन	थप नयां ७० घ.धु नगदेवाली (भटमास १० घ.धू,अदुवा १० घ.धू,वादाम ८ घ.धू.समेत २८) तथा ताजा तरकारी (आलु १८ घ.धू, काउली १० घ.धू र मूला/साग/केराउ १४ घ.धू.समेत ४२) व्यावसायिक खेतीमा संलग्न भएका हुनेछन् उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । नगदेवाली ९८ टन	▶ जि.वि.स., गा.वि.स.,जि.कृषि विकास का., संघ संस्थाहरुको प्रतिवेदन	▶ राजनीतिक अस्थिरता ▶ बदलिदो परिस्थितिमा प्राथमिकता परिवर्तन ▶ जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिम ▶ वीउविजन तथा प्राविधिक परामर्शको उपलब्धता ▶ जमीनको भिरालोपना ▶ वित्तिय तथा मानवीय श्रोतको उपलब्धता
खाद्यान्न वाली	४०० घरधुरी मकै ४०० टन धान २५० टन गहुँ २०० टन कादो १५० टन	थप २०० घ.धुमा उन्नत जातको खाद्यान्न वालीहरु (१०० मकै, ५० गहु र ५० धान) प्रवर्द्धन भई उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ । मकै ४८० टन धान ३०० टन गहुँ २४०टन कादो १८० टन		
फलफूल	१०० घरधुरी	▶ ७० घरधुरी (वडा नंवर १ का १०, वडा नंवर २ का ८, वडा नंवर ३ का ८,वडा नंवर ४ का ६,वडा नंवर ५ का ८,वडा नंवर ६ का ६, वडा नंवर ७ का ८,वडा नंवर ८ का ८ र वडा नंवर ९ का ८) ले स्याउ,सुन्तला,ओखर,आरुवखडा,कागतीका कम्तिमा १० वोट प्रति घरधुरीका दरले व्यावसायिक फलफूल खेती गरेका हुनेछन् ।		
पशु/पंक्षी पालन	७०० घरधुरी (परम्परागत)	▶ ५० घधुले व्यवसायिक रुपमा उन्नत जातका पशु/पंक्षी पालन गरेका हुने छन् ।	▶ जि.पशु सेवा का.,संघ संस्थाहरुको प्रतिवेदन	▶ मौसमी
कृषि प्रसार सेवा	२५० घरधुरी	▶ ६०० घधुले ६ जना स्थानीय श्रोत व्यक्तिहरुबाट नियमित	▶ जि.कृषि विकास	

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरू		
		सूचकहरू	पुस्त्याई	जैखिमपक्ष
स्थानीय श्रोत व्यक्ति/सामाजिक परिचालक विकास एवं परिचालन	६ जना (श्रोत व्यक्ति २, सा.प.४)	रुपमा कृषि प्रसार सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	का.,जि.पशु सेवा का., श्रोत व्यक्तिहरूको प्रतिवेदन	बसाईसराई ▶ रोगकिराको महामारी
कृषि तथा गैहृकृषि उपजको बजार व्यवस्थापन एवं सूचनाको पहुँच	३० घरधुरी	▶ ३ वटा कृषि तथा वन उपज संकलन केन्द्रमा थप २४० जना कृषकहरूले नियमित रुपमा कृषि तथा गैहृकृषि उपजहरू विक्री गरेका हुनेछन् ।	▶ संकलन केन्द्र र त्यसमा भएको रेकर्ड	▶ सकारात्मक र सहयोगी राजनीतिक वातावरण
कृषि तथा गैहृकृषि क्षेत्रमा कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि र उत्पादन एवं व्यवसायिक योजना	१५० घरधुरी	▶ वडा नंवर १,२,३,४,५,६,७,८ र ९ का १५० जना कृषकहरूले कृषि, पशु तथा गैहृकृषि उपजहरूको व्यवसायिक योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गरेका हुनेछन् ।	▶ व्यावसायिक योजना, संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	▶ उच्च जन्म दर
कृषि तथा पशु पालन सामाग्रीहरूको पहुँच (मल, विउ, विषादी, औजार, औषधी)	५० घरधुरी	▶ वडा नंवर १ र ४ मा थप २ वटा एग्रीभेटबाट थप १०० जना कृषकहरूले नियमित रुपमा गुणस्तरिय सेवाहरू प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	▶ एग्रीभेटको रेकर्ड	▶ युवाहरू विदेशिने प्रवृत्ति र वाध्यता
गोठ सुधार, कम्पोष्ट तथा जैविक विषादी	५० घरधुरी	▶ थप १०० घघुमा गोठ सुधार, कम्पोष्ट तथा जैविक विषादी प्रवर्द्धन भएको हुनेछ । कृषि वन वातावरण समिति गठन भएको,क्षमता विकास भै क्रियाशील भएको हुने छ ।	▶ गा.वि.स./कृषि वन तथा वातावरण समिति,जि.कृ.वि.का. र संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	▶ कृषि वन वातावरण समितिको क्रियाशीलता
कृषि तथा अन्य सहकारी प्रवर्द्धन	२ वटा (१०० घघु)	▶ वडा नंवर १,२,५ र ८ मा थप ४ वटा कृषि सहकारी गठन सहित ४ वटा सहकारीहरूमा थप २०० घघुहरू आवद्ध भएका हुनेछन् ।	▶ सहकारी र रेकर्डहरू	
१.२. गैहृ कृषिमा आधारित सिप एवं रोजगार				
परम्परागत सिप (आरन, गहना, जुत्ता बनाउने)	३५ जना	▶ परम्परागत सिपको संरक्षण गर्दै थप १५जनाले रोजगारमूलक सिप विकास तालिम प्राप्त गरि मासिक रु. ३ हजार थप आमदानी गरेका हुनेछन् ।	▶ घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	▶ राजनीतिक अस्थिरता ▶ बदलिदो परिस्थितिमा प्राथमिकता परिवर्तन
सिप विकास (इलेक्टिसियन, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, सिलाईकटाई, सुधारिएको चुलो, कूक)	५ जना			
घरेलु तथा लघु उद्यम	२ वटा			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ बर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरू		
		सूचकहरू	पुस्त्याई	जैखिमपक्ष
		प्रशोधन जन्य कम्तिमा ३ उद्योगको संभाव्यता अध्ययन भएको हुनेछ ।		▶ श्रोतको उपलब्धता
ग्रामिण प्रर्यटन/पार्क/धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरू	३ वटा	▶ वडा नंवर १,५ र ८ का धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरूको संरक्षण,प्रचार प्रसार भएको हुनेछ ।	▶ गाविसको रेकर्ड	
वनजन्य उद्योगहरू	२ वटा रुन अवस्थामा	▶ वडा नंवर ८ को समाईला र वडा नंवर ७ को धनरासीमा ३ वटा अल्लो प्रशोधन र नेपाली कागज उत्पादन गर्ने वनजन्य उद्योगको संभाव्यता अध्ययन तथा पुराना रुन उद्योग पुन संचालनमा आएका हुनेछन ।	▶ जिल्ला वन कार्यालय, संघसंस्था र गा.वि.स.को प्रतिवेदन	
१.३. वन तथा वातावरण				
वन क्षेत्र विकास (सामुदायिक, कबुलियती वन)	१७ वटा	▶ १८ वटा सामुदायिक र ४ वटा कबुलियती वन सहित जम्मा २२ वटा वनहरूको संरक्षणका साथै १० हेक्टर क्षेत्रफलमा वृक्षारोपण र १५ ठाउँमा भुक्षय संरक्षणका कार्यहरू भएका हुनेछन ।	▶ जिल्ला वन कार्यालय, विभिन्न संघसंस्थाहरूको प्रतिवेदन, जिबिसको रेकर्ड, स्थानीय रेडियो र सञ्चार माध्यम	▶ जलवायू परिवर्तन ▶ मानव जन्य प्रकोपहरू
वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन (बाढी,पहिरो, भूक्षय, आगजनी)	५०० घरधुरी (प्रभावित)			
गैरकाष्ठ वन पैदावार	५० घरधुरी			
२. सामाजिक विकासका क्षेत्र				
उद्देश्य : गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक पूर्वाधार सहितका कार्यक्रमहरूबाट लक्षित वर्गको वर्तमान सामाजिक अवस्थामा सुधार ल्याउने ।				
२.१. शिक्षा				
विद्यालय/क्याम्पस	१७ वटा	▶ वडा नंवर ५ को १ उच्च मा.वि., वडा नंवर २, ४ र ८ का ३ मा.वि., वडा नंवर १, ३, ६ र ७ का ४ नि.मा.वि. र वडा नंवर १ का २, ३ का २,४ का २, ५ को १,७ को १ र ९ को १ गरी ९ प्रा.वि. समेत जम्मा १७ वटा विद्यालयहरूमा खानेपानी, शौचालयको व्यवस्था सहित बालमैत्री क्रियाकलापहरू संचालन भएका हुनेछन् । ▶ विद्यालय सुधार योजना निर्माण भै सोही अनुरूप शिक्षण सिकाई	▶ गा.वि.स., जि.शिक्षा का., विद्यालयहरू, संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	▶ राजनीतिक दल, शिक्षकका पेशागत संगठन र अन्य शक्ति केन्द्रहरूको
विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार/मर्मत (भवन,शौचालय, खानेपानी)	५ वटा			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरू		
		सूचकहरू	पुस्त्याई	जैखिमपक्ष
		तथा व्यवस्थापन भएको हुने छ ।		अनुचित हस्तक्षेप
साक्षरता प्रतिशत	४९ प्रतिशत	▶ साक्षरता थप ११ प्रतिशतले वृद्धि भै ६० प्रतिशत भएको हुनेछ ।		▶ श्रोतको पर्याप्तता
बाल विकास र अनौपचारिक शिक्षा		▶ घरेलु महिला केन्द्रीत अनौपचारिक शिक्षाका लागि गृहिणी विद्यालय सञ्चालन गर्ने र बालविकास केन्द्रका भवन निर्माण गर्दै जाने		▶ दक्ष र इमान्दार जनशक्तिको अभाव
शिक्षक/शिक्षिका (प्रा.वि.,नि.मा.वि.मा.वि.,उ.मा.वि.)	२१ जना	▶ गुणस्तरिय शिक्षाका लागि १ वटा विज्ञान प्रयोगशाला, ३ पुस्तकालय र १७ वटा विद्यालयहरूमा अन्य आधारभूत सामग्रीहरूको व्यवस्था भएको हुनेछ ।		
शैक्षिक सामग्री (कम्प्युटर, पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला)				
२.२. स्वास्थ्य				
उप स्वास्थ्य चौकी/स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/क्लिनिक/प्रसुतिगृह	वडा नंवर ४ घरंगामा ईलाका स्वास्थ्य चौकी र वडा नंवर २ मा उपस्वास्थ्य चौकी छ तर सेवा गुणस्तरीय छैन	▶ स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर सुधार,विस्तार र श्रोत साधनको व्यवस्थापन भै गाविसका ८० प्रतिशत मानिसहरूले सर्भसूलभ तरिकाले एकिकृत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् । ▶ इलाका स्वास्थ्य केन्द्रमा प्रसूती गृह सञ्चालन भएको हुने छ ।	▶ जि.स्वास्थ्य का.,संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	▶ श्रोतको पर्याप्तता ▶ रोगको महामारी
स्वास्थ्य कर्मी (स्वास्थ्य स्वयम् सेविका, ग्रा.स्वा.का, मा.शि.स्वा.का/अहेव)	१३ जना	▶ २५ प्रतिशतले बालमृत्यू दरमा कमी आएको हुनेछ । ▶ ८० प्रतिशत महिलाहरूले प्रजनन् सेवा र शत प्रतिशत बालबालिकाहरूले सबै किसिमका खोपहरू प्राप्त गरेका हुनेछन् ।		
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरू (भिटमिन ए, पोलियो, हेपाटाईटिस वि, खोपहरू)	नियमित			
एच.आई.भि.एड्स	छैन	▶ एच.आई.भि.एड्स वारे ३२५ घरधुरीमा सूचना पुगेको हुने छ । ▶ प्रजनन् उमेर पुगेका महिला तथा पुरुषहरूलाई चेतनामूलक सूचनाहरू प्रभाव भई वर्तमान स्थितिमा सुधार आएको हुनेछ । ▶ महिला प्रजनन् स्वास्थ्य अधिकारका सवालहरू जिल्ला तथा गा.वि.स.स्तरका योजनामा समावेश हुन थाल्ने छन् ।		
महिला प्रजनन् स्वास्थ्य	न्यून सूचना,न्यून सरोकार			
छाउपडी प्रथा	न्यून			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरु		
		सूचकहरु	पुस्त्याई	जेखिमपक्ष
पाठेघर खस्ने समस्या	प्रजनन् उमेरका १ तिहाई महिलामा	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजनका साधन प्रयोग गर्नेको संख्या २५ प्रतिशतले वढेको हुने छ । 		
परिवार नियोजनका साधन प्रयोग	१५ प्रतिशत	<ul style="list-style-type: none"> छाउपडीको प्रचलनको पूर्ण अन्त्य भएको हुनेछ । पाठेघर खस्ने समस्या १ तिहाईले घट्नेछ । 		
२.३. दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध				
दलित केन्द्रित कृयाकलापहरु (के के)	५० घरधुरी	थप १०० दलित घरधुरीहरुको सशक्तिकरणका साथै श्रोतहरुको पहुँचमा वृद्धि भई आय तथा सिपमूलक कृयाकलापहरुमा संलग्न भएका हुनेछन् ।	गाविस, संघ संस्थाहरुको प्रतिवेदन	राजनीतिक दवाव श्रोतको प्रयाप्तता
महिला केन्द्रित कृयाकलापहरु	१५४ घरधुरी	थप १२४ घरधुरीका महिलाहरुको सशक्तिकरणका साथै श्रोतहरुको पहुँचमा वृद्धि भई आय तथा सिपमूलक कृयाकलापहरुमा संलग्न भएका हुनेछन् ।		
बाल मैत्री कृयाकलापहरु (बाल बचाउ, बाल संरक्षण, बाल विकास र बाल सहभागिता, संस्थागत क्षमता विकास तथा पूर्वाधार निर्माण)	न्युन	<ul style="list-style-type: none"> ८० प्रतिशत बालबालिकाहरुले बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन कार्य विधि २०६८ मा उल्लेख भए अनुसारको सेवाहरु प्राप्त गरेका हुनेछन् । बाल विवाहको संख्यामा ३० प्रतिशत कमी आएको हुनेछ । निकृष्ट प्रकारको बाल श्रम दर ३० प्रतिशत घटेको हुनेछ । संस्थागत क्षमता विकास भै सार्वजनिक जीवनमा प्रतिनिधित्व, सहभागिता र पहुँच वढेको हुनेछ । 		
अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध केन्द्रित कृयाकलापहरु	केन्द्रित कृयाकलापहरु (राहत वितरण)	<ul style="list-style-type: none"> युवा स्वरोजगार, क्षमता विकास, खेलकूद विकास समन्धी क्रियाकलापहरु 	<ul style="list-style-type: none"> अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध केन्द्रित कृयाकलापहरुको सुवा लिएका हुनेछन् । 	<ul style="list-style-type: none"> संस्थाहरुको प्रतिवेदन, गै.स.स.म
घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, वसाईसराई, विवाह)	५४९ वटा	<ul style="list-style-type: none"> गण्डक, प्रौढ, शैक्षिक सेवा संस्थागत क्षमता, आधारभूत सुविधा, स्वास्थ्य, प्लास्मिड लेख, सफा पानी, आधारभूत सुविधा, स्वास्थ्य, प्लास्मिड तथा सरसफाई, प्लास्मिड सर्वत, विद्युत, वायरिङ, भर्जिभन, कानो, मार्सेल आर्ट, मध्य १० वटा मिति विधिहरु, संरक्षण भै 	<ul style="list-style-type: none"> ५० प्रतिशतले सुवा लिएका हुनेछन् । 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक श्रोतको प्रयाप्तता
युवा स्वरोजगार, क्षमता विकास तथा खेलकूद विकास समन्धी क्रियाकलापहरु	छैन	<ul style="list-style-type: none"> लेख, सफा पानी, आधारभूत सुविधा, स्वास्थ्य, प्लास्मिड तथा सरसफाई, प्लास्मिड सर्वत, विद्युत, वायरिङ, भर्जिभन, कानो, मार्सेल आर्ट, मध्य १० वटा मिति विधिहरु, संरक्षण भै 	<ul style="list-style-type: none"> संस्थाहरुको प्रतिवेदन 	<ul style="list-style-type: none"> युवाहरु लाभान्वित भएका श्रोत व्यक्तिको उपलब्धता
२.४. सामुदायिक पूर्वाधारहरु				
सामुदायिक/गाविस भवन	१ जीर्ण अवस्थामा	<ul style="list-style-type: none"> १ वटा जीर्ण र सुचना केन्द्र र सभाहल सहितको व्यवस्थित गा.वि.स.को कार्यालय वनको हुने छ । 	<ul style="list-style-type: none"> गाविस संस्थाहरुको प्रतिवेदन 	<ul style="list-style-type: none"> संस्थाहरुको प्रतिवेदन
		<ul style="list-style-type: none"> गाविस संस्थाहरुको प्रतिवेदन गाउँ विकास समितिको आफ्नै व्यवस्थित भवन निर्माण भएको हुनेछ । १ वटा व्यावसायिक तालीम केन्द्र निर्माण भई संचालनमा आएको हुनेछ । ३ वटा कृषि तथा वनजन्य उपज संकलन केन्द्रहरु निर्माण भई संचालनमा आएका 		

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ वर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरू		
		सूचकहरू	पुस्त्याई	जैखिमपक्ष
		गा.वि.स.को तर्फबाट पाँचकाट्टिछेत्रमा १, घरंगा वजारमा १ र वाटुल्ले वजारमा १ गरी ३ स्थानमा स्वागतद्वार राखिने छ।		
अपाङ्ग,असहाय, वृद्ध केन्द्रित कृयाकलापहरू	छैन			
द्वन्द्व पीडित केन्द्रित कृयाकलापहरू (राहत वितरण समेत)	छैन			
घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, वसाईसराई, विवाह)	५४९जना			
सामुदायिक रेडियो	छैन			
तालिम केन्द्रहरू	छैन			
वृद्धआश्रम, अपाङ्ग, असहाय पुर्नस्थापना केन्द्रहरू	छैन			
कृषि तथा गैटकृषि उपज संकलन केन्द्र	छैन			
३. जलश्रोत विकास र विद्युतिकरण				
उद्देश्य : स्थानीय साधन र श्रोतहरू परिचालन गरि खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाई, विद्युत जस्ता सेवाहरूको पहुँचमा वृद्धि गराउने।				
३.१.जलश्रोत विकास				
सुरक्षित खानेपानी (पाइप, टुङ्गे धारा, पधेरा, आकाशको पानी संकलन)	३०० घधु	थप ५०० घरधुरीहरूले सुरक्षित खानेपानी प्राप्त गरेका हुनेछन्।	जि.वि.स, खानेपानी, रेडक्रस, गाविस, संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	श्रोतको उपलब्धता ठूला योजनाहरू समयभित्र सम्पन्नको समयवाधि
सरसफाई (शौचालय निर्माण, व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई)	८०० घधु	थप ४०० घरधुरीमा पक्की शौचालय निर्माण भई खुल्ला दिसामूक्त क्षेत्र घोषणा भएको हुनेछ।		
चेतनामूलक कार्यक्रमहरू	८०० घधु			
सिंचाई (कुलो/नहर, प्लाष्टिक पोखरी)	१० योजना (१३१ घधु)	वडा नंवर १,४,६ र ८ मा थप ४ वटा सिंचाई योजना निर्माण गरि १०० घरधुरीको २०० रोपनी क्षेत्रफल सिञ्चित भई उत्पादनमा २० प्रतिशतले वृद्धि भएको हुनेछ।	जि.कृषि विकास का, गाविस, संघ संस्थाहरूको प्रतिवेदन	
सिंचित क्षेत्रफल	५०४ रो.			

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ बर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सुचकहरु		
		सूचकहरु	पुस्त्याई	जैखिमपक्ष
३.२.विद्युत				
जल विद्युत/पेल्ट्रीक सेट	छैन	<ul style="list-style-type: none"> वडा नंवर १ मा १ र वडा नंवर ७/९ मा १ गरी मा २ वटा नयाँ जल विद्युत योजना र वडा नंवर १ मा १, र वडा नंवर ५ मा १ र वडा नंवर ८ मा १ समेत ३ वटा पेल्ट्रीक सेट वाट ६०० घरधुरीले नियमित रूपमा विद्युत सेवा प्राप्त गरेका हुनेछन् । 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत का., गाविस, संघ संस्थाको प्रतिवेदन 	
नविकरणीय उर्जा (सौर्य/वायु/गोवर ग्यांस)	३५० घरधुरी			
३.३.सूचना एवं संचार				
टेलिफोन/इमेल/ इन्टरनेट/मोवाईल	३६० घघु	<ul style="list-style-type: none"> ६०० घरधुरीहरुको स्थानीय संचार माध्यमहरु एवं टेलिफोन/मोवाईल सेवामा पहुंच पुगेको हुनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> गाविस, दुर संचार., संघ संस्थाहरुको प्रतिवेदन 	
रेडियो/पत्रपत्रिका	१०० घघु			
४.यातायात पूर्वाधार क्षेत्र				
उद्देश्य : साधन र श्रोतको परिचालन गरि स्थानीय सडक सञ्जाल निर्माण तथा विस्तार गर्दै यातायातको पहुंचमा वृद्धि गराउने ।				
४.१.सडक तथा भोपु				
सडक (पक्की, ग्रावेल, कच्ची)	वडा नं.१-९	<ul style="list-style-type: none"> गाविसका सवै वडामा सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुनेछ र अर्छानी गा.वि.स.को वडा नंवर ९ संगको सीमानावाट वडा नंवर ३,६,४ हुदै पैक व्याउलीहुंगा जाने सडकमा जोडिने सडक निर्माणको काम शुरु भएको हुने छ । वडा नंवर १ देखि २,५,७ र ९ हुदै पैक सम्म कच्ची सडक निर्माण भएको हुनेछ । वडा नंवर ३ को वगीरह,वडा नंवर ५ को ठाँटीवजार,वडा नंवर ७/९ को गारघट्ट,वडा नं ८ र ७ वीचको समाईला खोला,वडा नंवर को घरंगा,वडा नंवर २ र ५ वीच खुर्पाखोला,वडा नंवर १ र वडा नंवर ५ वीच खुर्पाखोला समेत ६ वटा नयां पूल निर्माण भई ९० प्रतिशत जनताको पहुंच पुगेको हुने छ । 	<ul style="list-style-type: none"> सडक विभाग, जि.वि.स. र गाविसको प्रतिवेदन 	<ul style="list-style-type: none"> श्रोतको उपलब्धता,सर्व पक्षीय सहमति र सहकार्य
भोलुङ्गे पुल, पक्की पुल, तुइन	४ वटा			
५.सु-शासन तथा अन्य				
उद्देश्य : सामाजिक समावेशीकरण, लैंगिक समानता, जवाफदेहिता तथा पारदर्शीता सहितको सु-शासन सुनिश्चित गराउने ।				
५.१.सुशासन				

विषयगत क्षेत्र	वर्तमान अवस्था (घरधुरी, इकाई, संख्या)	३ बर्षको प्रक्षेपणमा आधारित सूचकहरू		
		सूचकहरू	पुस्त्याई	जैखिमपक्ष
विषयगत/क्षेत्रगत योजनाहरू निर्माण एवं कार्यान्वयन	प्रोफाइल मात्र छ।	▶ ३ वटा विषयगत योजना निर्माण भई प्राथमिकतामा परेका कम्तिमा ५० प्रतिशत कृयाकलापहरू गाविसको वार्षिक योजनामा आई कार्यान्वयन भएका हुनेछन्।	▶ गाविसको वार्षिक योजना	▶ राजनीतिक अस्थिरता
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समिक्षा	छैन	▶ हरेक कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा र लेखापरीक्षण एवं प्रभावकारी अनुगमन भएको हुनेछ।	▶ परिषदको निर्णय	▶ श्रोतको उपलब्धता
सार्वजनिक सुनुवाई एवं लेखापरीक्षण	शुरुवात छ		▶ अनुगमन प्रतिवेदन	▶ सामाजिक सुरक्षा
स्थानीय संस्थामा लक्षित समुदायको पहुँचमा वृद्धि (सामुदायिक संस्था, सञ्जाल, क्वल, उ.स.)	सिमित मात्रामा छ	▶ दलित, महिला एवं बालबालिकाहरूको निर्णय प्रकृया र कार्यकारिणी समितिमा क्रमशः २५, ३५ र ५ प्रतिशत अर्थपूर्ण सहभागिता भएको हुनेछ।	▶ बैठक निर्णय	▶ गाविसमा सचिवको उपस्थिति
स्थानीय श्रोतहरूमा लक्षित समुदायको पहुँच	प्रभावकारी छैन	▶ गाविसको अनुदान कार्य विधि २०६७ मा उल्लेखित व्यवस्था अनुसार कम्तिमा ३५ प्रतिशत श्रोत लक्षित समुदायलाई विनियोजन भई प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ।	▶ सार्वजनिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	
क्षमता विकास योजना	छैन	▶ क्षमता विकास योजना निर्माण भई सो योजना अन्तर्गतका ८० प्रतिशत कृयाकलापहरू प्रभावकारी कार्यान्वयन भएको हुनेछ।		
नागरिक वडा पत्र	१ मात्र छ।	▶ सेवाग्राहीहरूको पहुँच पुग्ने वडा नंवर ५ गा.वि.स.को कार्यालय, वडा नंवर १ पाँचकाटिया बजार र वडा नंवर १ वाटुल्लेबजार समेत ३ स्थानमा नागरिक वडा पत्र स्थापना भएको हुनेछ।		
५.२.अन्य				
नयाँ खोज, अध्ययन अनुसन्धान	छैन	▶ जलवायु परिवर्तन अनकूलन योजना निर्माण/कार्यान्वयन भएका र गाविसको आयश्रोत वृद्धि थप विकल्प र अवसरको खोजीका लागि सम्भाव्य क्षेत्रको अध्ययन अनुसन्धान भएको हुनेछ।		
अन्तर गा.वि.स. तथा अन्तर जिल्ला अवलोकन भ्रमण	छैन	▶ वर्षमा १ पटक जि.वि.स./विषयगत निकाय र अन्य संघसंस्था संगको समन्वयमा अध्ययन भ्रमणको व्यवस्था गरिने छ।		

५. प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र र मुख्य कृषकलापहरु

५.१. प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्र र प्रमुख क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृषकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृषकलापहरुको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरु
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	
१. आर्थिक विकासका क्षेत्र					
१.१. कृषिमा आधारित					
नगदे वाली (ताजा, तरकारी, विउ, कोषेवाली, मसला वालीहरु)	७० घरधुरी	२०	२०	३०	गा.वि.स.कृषि वि. का., पांचतारा क्लब
नगदे वालीबाट (अदुवा,वदाम,भटमास) समेटिने क्षेत्रफल	९ हे.	२	३	४	
खाद्यान्न वाली प्रवर्द्धन (धान, गहु, मकै)	२०० घरधुरी	३०	७०	१००	कृषि का.,गाविस, पांचतारा क्लब
फलफूल खेती- सुन्तला,ओखर,स्याउ,कागती,अरुबखडा	७० घरधुरी व्यावसायिक	१०	२५	३५	कृषि का.,गाविस
पशु/पंक्षी पालन- गाई,भैसी,वाख्रा,कुखुरा	५० घरधुरी मा व्यावसायिक	५	१५	३०	पशु सेवा का.,जिविस,गाविस
कृषि प्रसार सेवा	६०० घरधुरी	१५०	२००	२५०	कृषि का., गाविस, पांचतारा, डिआरएसपि, F.to F.
स्थानीय श्रोत व्यक्ति/सामाजिक परिचालक विकास एवं परिचालन	६ जना	२	२	२	
कृषि वन तथा वातावरण समितिको क्षमता अभिवृद्धि	३ पटक	१	१	१	
कृषि तथा गैरकृषि उपजको बजार व्यवस्थापन एवं सूचनाको पहुँच कृषक समक्ष पुर्याउन संकलन केन्द्रका साथै सूचना र सञ्चार माध्यम परिचालन	२४० घरधुरी	५०	७५	११५	कृषि का.,गा.वि.स.,वन का.,
एफ.एम.बाट बजारमूल्य प्रसारण	१४४ पटक	४८	४८	४८	
संकलन केन्द्रमा मूल्यसूचि अद्यावधिक	नियमित	पाक्षिक	साप्ताहिक	दैनिक	
कृषि तथा गैरकृषि क्षेत्रमा कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि र उत्पादन एवं व्यवसायिक योजना निर्माण	१५० जना	५५	८०	११५	कृषि कार्यालय,पांचतारा, गा.वि.स.,सहकारी
नगदेवाली उत्पादन	९ हे.	२	३	४	
कृषि तथा पशु पालन सामाग्रीहरुको पहुँच (मल, विउ, विषादी, औजार, औषधी)	१०० घरधुरी	२५	३५	४०	कृषि वि.का., गा.वि.स., हिमालय युवा क्लब, पशु सेवा का.पांचतारा युवा संरक्षक मंच
एग्रोभेट स्थापना तथा तालिम	२ वटा		१	१	
गोठ सुधार, कम्पोस्ट तथा जैविक विषादी सम्बन्धी तालिम एवं अनुदान सहयोग	१०० घरधुरी	२५	३५	४०	कृषि का.,गाविस, पांचतारा युवा क्लब
सहकारी दर्ता	४ वटा	१	१	२	
सहकारी शिक्षा	२०० घरधुरी	५०	५०	१००	
१.२. गैर कृषिमा आधारित सिप एवं					

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृयाकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृयाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
रोजगार					
सिप विकास तालिम (आरन, गहना, जुता बनाउने, इलेक्ट्रिसियन, प्लम्बर, सिकर्मी, डकर्मी, सिलाईकटाई, सुधारिएको चूलो, कक....)	१५ जना	३	४	५	घरेलु, उपाप, रोजगार कोष, स्थानीय विकास कोष
घरेलु तथा लघु उद्यम					
आलुबखडा, सिस्नु, कागती, अल्लो जस्ता प्रशोधन जन्य वस्तुको उद्यम विकास सम्भाव्यता अध्ययन	२ वटा		१	१	कृषि का., वन का., हिमालय युवा क्लब
ग्रामिण पर्यटन/पार्क/धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका मठ मन्दिरहरू संरक्षण	३ वटा	१	१	१	जिविस, गाविस
पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि स्वागत द्वार निर्माण	३ वटा	१	१	१	गा.वि.स.
वनजन्य उद्योगहरू अध्ययन	३ वटा	१	१	१	वन का., रेञ्जपोष्ट, घरेलु विकास समिति
१.३. वन तथा वातावरण					
वन क्षेत्र विकास (सामुदायिक, कवुलियती वन) जलवायु, वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन (बाढी, पहिरो, भूक्षय, आगजनी)					वन का., पशु सेवा का., भूसंरक्षण का., रेञ्जपोष्ट, पांचतारा युवा क्लब
वृक्षा रोपण	१० हे.	२	३	५	
भू-क्षय नियन्त्रण	१५ स्थान	४	५	६	
गैरकाष्ठ वन पैदावार					
जडीवृटी नर्सरी स्थापना वडा नंबर २ रु.३०,०००।	२ वटा		१	१	जि.वि.स., गा.वि.स. वन कार्यालय
स्थानीय श्रोत व्यक्ति परिचालन (गैरकाष्ठ वन पैदावार)	२ जना		१	१	
दिगो संकलन तथा व्यवस्थापन	२९ सा. वन	६	९	१४	
२. सामाजिक विकासका क्षेत्र					
२.१. शिक्षा					
विद्यालय/क्याम्पस	१५	३	५	७	शिक्षा का., गाविस, अन्य
विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार/मर्मत (भवन, शौचालय, खेल मैदान, फर्निचर, खानेपानी)					
लक्ष्मी प्राप्ती उच्च मा.वि. फर्निचर निर्माण वडा नंबर ५ रु.८०,०००।					
वीरेन्द्र प्रा.वि. फर्निचर निर्माण वडा नंबर ३ रु.३०,०००।					
अनौपचारिक शिक्षा	५ स्थान	१	२	२	
शिक्षक/शिक्षिका (प्रा.वि., नि.मा.वि. मा.वि., उ.मा.वि., क्याम्प)	९ जना	२	३	४	

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृयाकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृयाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
स)					
शैक्षिक सामग्री तथा प्रोत्साहन					
पुस्तकालय	३ वटा	१	१	१	
बाल मैत्री शैक्षिक सामग्री	१७ वटा	३	६	८	
विज्ञान प्रयोगशाला	१ वटा			१	
कम्प्युटर	३ वटा		१	२	
माध्यमिक तह पार गर्ने परीक्षामा उच्च अंक ल्याउने विद्यालय र विद्यार्थीलाई सम्मानित गर्ने	३ पटक	१	१	१	
२.२. स्वास्थ्य					
उ.स्वा.चौकी/स्वा.चौकी/प्रा.स्वास्थ्य केन्द्र/त्कनिक/प्रसूतिगृह					स्वास्थ्य का., रेडकस, गाविस
प्रसूतिगृह निर्माण	१ वटा		१		
तालिम, गोष्ठी	८ पटक	२	३	३	
स्वास्थ्य कर्मीको नियुक्ति (स्वास्थ्य स्वयम् सेविका, गा.स्वा.का, मा.शि.स्वा.का/अहेव)	३ जना	१	१	१	
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरूमा पहुँच (भिटाभिन ए, पोलियो, हेपाटाईटिस वि, खोपहरु)	शत प्रतिशत	९५	९८	१००	
एच.आई.भि.एड्स तथा प्रजनन शिक्षा सम्बन्धी अभिमूखिकरण (९ विद्यालयमा)	५ पटक	१	२	२	
पाठेघर खस्ने समस्या सम्बन्धी अभिमूखिकरण, महिला प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार सम्बन्धी कार्यक्रम	७ पटक	२	२	३	विद्यालयहरु, स्वास्थ्य कार्यालय, महिला विकास संजालहरु,
छाउपडि सचेतना अभियान	२ पटक	१	१		
परिवार नियोजनका सूचना, अभिमूखिकरण, शिविर	३ पटक	१	१	१	गाविस, स्वास्थ्य का.
२.३. दलित, महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, असहाय, वृद्ध					
दलित केन्द्रित कृयाकलापहरु					जिविस, गाविस, अन्य संस्थाहरु
सिपमूलक तालिम	३० घण्टा	६	१०	१४	
दलित सशक्तिकरण तालीम	५० घण्टा	१५	१५	२०	
आयआर्जन कार्यक्रममा सहयोग	२० घण्टा	५	६	९	
महिला केन्द्रित कृयाकलापहरु					महिला तथा बालबालिका कार्यालय, घरेलु विकास समिति, जिविस, गाविस, बृहद्भायामिक विकास तथा अध्ययन मन्च, गरिवी निवारण कोष
सिप तथा आयमूलक तालिम	४० घण्टा	१०	१५	१५	
सशक्तिकरण कार्यक्रममा सहयोग	५० घण्टा	१५	२०	१५	
लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालीम	२४ घण्टा	५	८	११	
आयआर्जन कार्यक्रममा सहयोग	१० घण्टा	२	३	५	

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृयाकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृयाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
बालबालिका केन्द्रित कृयाकलापहरू					महिला तथा बालबालिका का., शिक्षा का., जिबिस, गाविस
चेतनामूलक कृयाकलापहरू (तालिम, अन्तर्क्रिया, नीतिगत अभिमुखिकरण आदि)	८०० जना	१५०	३००	३५०	
बाल बचाउ कृयाकलापहरू (स्तनपान, खोप, भिटामिन ए, सुरक्षित सुत्केरी आदि)	निरन्तर सुधार ल्याउने	निरन्तर सुधार ल्याउने	निरन्तर सुधार ल्याउने	निरन्तर सुधार ल्याउने	
बाल संरक्षण कृयाकलापहरू (जन्म दर्ता आदि)	निरन्तर सुधार	निरन्तर सुधार	निरन्तर सुधार	निरन्तर सुधार	
बाल विवाह	३० प्रतिशत घटाउने	५	१०	१५	
बालश्रम	३० प्रतिशत घटाउने	५	१०	१५	
दुर्व्यवहार	३० प्रतिशत घटाउने	५	१०	१५	
बाल विकास कृयाकलापहरू (खेलकूद)					
बाल शिक्षा	शत प्रतिशत	८५	९५	१००	
शौचालय	१७ वटा	५	६	६	
बाल सहभागिता कृयाकलापहरू (क्लव /सञ्जाल गठन,बाल प्रतिभा कार्यक्रम, बाल आवाज वुलेटिन प्रकाशन तथा आवाज सम्बोधन आदि)	११ पटक	२	३	६	
बाल क्लव, समूह गठन	१७ वटा	५	६	६	
लक्ष्मी प्राप्ति उच्च मा.वि.मा बालक्लवको वाचनालय भवन निर्माण तथा फर्निचर व्यवस्था रु.२,६०,६००।					
अपाङ्ग,असहाय, वृद्ध केन्द्रित कृयाकलापहरू	३ वटा		१	२	महिला तथा बालबालिका कार्यालय, जिबिस, गाविस, खेलकूद विकास समिति,घरेलु विकास समिति,अन्य संस्थाहरू
युवा स्वरोजगार,क्षमता विकास र खेलकूद विकास सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	७ वटा	२	२	३	
सामाजिक सुरक्षा भत्ता					
एकल महिला					
अपाङ्ग/ फरक क्षमता भएका					
वृद्ध					
सिप तथा आयमूलक सहयोग कार्यक्रम	५६ जना	१५	१९	२१	
द्वन्द्व पीडित केन्द्रित कृयाकलापहरू					
पुनर्स्थापना र पुनर्मिलन कृयाकलापहरू (राहत सिफारिस,अन्तरक्रिया,परामर्श)	३ पटक	१	१	१	शान्ति समिति, गाविस,संघसंस्था
घटना दर्ता सम्बन्धी सचेतिकरण कृयाकलाप (जन्म, मृत्यु,वसाईसराई, विवाह सम्बन्धी अभियान)	३ पटक	१	१	१	गाविस, वडा नागरिक मञ्च
२.४.सामुदायिक पूर्वाधारहरू					

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृयाकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृयाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
सामुदायिक/गाविस भवन निर्माण	१ वटा		१		जिविस, गाविस
तालिम केन्द्रहरू					
वृद्धाश्रम,	१ वटा	०	०	१	
कृषि तथा गैरकृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण	२ वटा	०	१	१	कृषि वि.का.,गाविस, केयर नेपाल,महिला विकास,एचआरडी स, एचवाईसि
३. जलश्रोत विकास र विद्युतिकरण					
३.१ जलश्रोत विकास					
सुरक्षित खानेपानी योजना निर्माण (पाइप, हुङ्गे धारा, पंधेरा, आकाशको पानी संकलन)	फूलचाँवली लिफ्ट,समाकोट, वाटुल्ले,खुर्पा,जह रगाउँ,भार्म योजना		२	३	खानेपानी कार्यालय,रेडक्रस, सामुदायिक खानेपानी, हिमालय युवा क्लब, गाविस
नयां योजनाबाट लाभान्वित घरधुरी	३०० घघु	५०	१००	१५०	
खानेपानी योजना मर्मत सम्भार	दम्दाला,हिमे,नारे ना	१	१	१	
सरसफाई सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रमहरू (शौचालय निर्माण, व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई) खुला दिशा मुक्त गा.वि.स. घोषणा,पूर्ण सरसफाई	४०० घघु	२००	१००	१००	जि.वि.स.,खा.पा.का. हि.युवा क्लब, विद्यालयहरू,वाल संजालहरू,महिला समूह हरु,नागरिक सचेतना केन्द्र वडा नागरिक मन्चहरू, गाविस,केयर नेपाल
सिंचाई योजना निर्माण (कुलो/नहर, प्लाष्टिक पोखरी) पहिलो वर्षका १.टाकुरा सिंचाई कूलो वडा नंवर १ रु.४०,०००। २.गैरीखेत सिंचाई कूलो वडा नंवर ६ रु.४०,०००। दोस्रो वर्षका जचौरी गाउँ-४ तेश्रो वर्षका सिमल गाउँ-६ प्लाष्टिक पोखरी- १२ वटा योजना निर्माण हुने गरी स्वीकृतीको चरणमा रहेका	४ योजना	२	१	१	खानेपानी का., पहाडी क्षेत्र विकास अभियान, गाविस
नयां योजनाबाट लाभान्वित(वडा नं. ४ मा ५५ वडा नं. ६ मा ७६)	१३१ घघु	३०	५०	५१	
नयां योजनाबाट सिंचित क्षेत्रफल(वडा नं. ४ मा ८० र वडा नं. ६ मा १२०)	२०० रोपनी	६०	६५	७५	

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृयाकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृयाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजनाहरू करिवरु.६,००,००,०००।	२० वटा	४	६	१०	वातावरण मन्त्रालय, जि.वि.स.गा.वि.स.,अन्य संघसंस्थाहरू
सिंचाई योजना मर्मत सम्भार	३ वटा	१	१	१	
३.२.विद्युत					
पेल्ट्रीक सेट/लघु जल विद्युत योजनाको सम्भाव्यता अध्ययन	६ वटा	२	२	२	जि.वि.स.,गाविस, सुन्दर नेपाल,
नविकरणीय उर्जा विस्तार (सौर्य/वायु/गोबर ग्याँस)	६०० घण्टा	१५०	१५०	३००	
३.३.सूचना एवं संचार					
टेलिफोन/इमेल / इन्टरनेट/मोबाईल विस्तार	३६० घण्टा	११०	१२०	१३०	नेपाल टेलिकम, एनसेल, हेल्मो नेपाल, मेरो मोबाईल
रेडियो/पत्रपत्रिका					गाविस, जि.वि.स.,
✓ संचारकर्मीहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिम					
४.यातायात पूर्वाधार क्षेत्र					
४.१.सडक तथा भोपु					
सडक नयाँ निर्माण	४ योजना क्रमागत (वाटुल्ले पैक,वडा नं. ३ देखि पैक,वडा नं. २ देखि ९ र वडा नं. १ देखि ८ सम्मका)	२	४	४	जि.वि.स., डिआरएसपि,सडक विभाग, गाविस, संस्थाहरू
सडक मर्मत	४ वटा		२	२	
भोलुङ्गे पुल, पक्की पुल, तुइन	६ वटा(वडा नं. ३ को वगीरह,वडा नं. ५ को ठाँटी वजार,वडा नं. ७/९ को गारघट्ट,वडा नं. ७ र ८ विचको समाईला खोला,वडा नं. ४ को घरझा र वडा नं. ५ र २ विच खुर्पा खोला विच समेत	२	२	३	जि.वि.स., गाविस, संस्थाहरू
५.सु-शासन तथा अन्य					
५.१.सुशासन					
विषयगत/क्षेत्रगत योजनाहरू निर्माण एवं कार्यान्वयन					
जलउपयोग गुरु योजना निर्माण	१ पटक		१		गा.वि.स.,जि.वि.स.,

विषयगत क्षेत्र एवं सांकेतिक कृयाकलाप (प्राथमिकता क्रम अनुसार)	जम्मा लक्ष्य	कृयाकलापहरूको कार्य योजना			कार्यान्वयन गर्ने संस्था/निकायहरू
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	
					वार्म पी-हेल्मेटास
गा.वि.स.को क्षमता विकास योजना निर्माण	१ पटक		१		गा.वि.स.
गा.वि.स.को पर्यटन विकास रणनीतिक योजना निर्माण	१ पटक			१	गा.वि.स.
संस्थागत सहयोग - पशु सेवा उपकेन्द्र,घरंगा फर्निचर खरिद अनुदान रु.१०,०००।	३ पटक	१	०	०	गा.वि.स.
आयोजना व्यवस्थापन १,०४,२४०।, जि.वि.स.कन्टिन्जेन्सी रु.१९,४५५।, भै परि आउने रु.५,६५५। सम्पूरक कोष रु.१,७६,०००। समेत जम्मा रु.३,०५,६५०।	३ पटक	१	१	१	गा.वि.स.
कृषि वन तथा वातावरण समितिबाट प्रकृयाहरूको कार्यान्वयन (कार्य योजना निर्माण, क्षमता अभिवृद्धि, माग संकलन, विश्लेषण, स्वीकृत, श्रोत व्यक्ति परिचालन, भुक्तानी, अनुगमन, मूल्यांकन)	गा.वि.स.भर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	कृषि, वन तथा वातावरण समिति, गा.वि.स.,हिमालय युवा क्लव
आवधिक योजनाको नियमित अनुगमन तथा समिक्षा	२ पटक		१	१	गाविस, प्रो पब्लिक,असल
गाविस तहमा सार्वजनिक सुनुवाई रु.१०,०००।	३ पटक	१	१	१	शासन क्लव तथा अन्य संस्था
गाविस तहमा सार्वजनिक समिक्षा तथा लेखापरिक्षण	३ पटक	१	१	१	
लक्षित समुदाय (महिला, दलित, बालबालिका) को स्थानीय संस्थाहरू (सामुदायिक संस्था, सञ्जाल, क्लव, उपभोक्ता समिति) पहुँच वृद्धि	२० वटा	५	७	८	गाविस
स्थानीय श्रोतहरूमा लक्षित समुदायको पहुँच (कम्तिमा)					गाविस
दलित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, असहाय, आदिवासी जनजाती, पिछडा वर्ग	१५ प्रतिशत	१५	१५	१५	
महिला	१० प्रतिशत	१०	१०	१०	
बालबालिका	१० प्रतिशत	१०	१०	१०	
क्षमता विकास योजनाको समिक्षा	१ पटक			१	
नागरिक वडा पत्रको स्थापना	३ वटा	१	१	१	
गाविसको आवधिक योजनाको अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको त्रोसर प्रकासन र सार्वजनिककरण	१ पटक	१			
५.२.अन्य					
नयां खोज, अध्ययन अनुसन्धान	१ पटक	१			गाविस
अन्तर गा.वि.स. र अन्तर जिल्ला अवलोकन भ्रमण	२ पटक	०	१	१	गा.वि.स.,जि.वि.स.,विषयगत कार्यालय र अन्य संघ संस्था

५.२. जलवायु तथा वातावरण

जलवायु परिवर्तन र यसका असरहरूलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि हिमाल गाउँ विकास समितिले देहायवमोजिमका कार्यनीतिहरू अवम्वन गर्ने छ ।

- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा जोड दिने ।
- मानवजन्य प्रकोपहरू न्यूनिकरण गर्न सञ्चार माध्यमबाट चेतनामूलक कृयाकलापहरू संचालन गर्ने ।
- वन विनास, भू-क्षयलाई रोकथाम गर्न वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा संचालन गर्ने ।
- वन संरक्षण गर्ने सम्बन्धी नीतिहरू कार्यान्वयन गर्न गराउनको लागि पहल गर्ने ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापन गरि आगामी तीन वर्ष भित्र गा.वि.स.लाई खुल्ला दिसामूक्त क्षेत्र घोषणा गर्ने ।
- खानेपानीका मुहानहरू संरक्षण गर्ने कृयाकलापहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने तथा पानीका वैकल्पिक श्रोतहरू पहिचान एवं प्रयोग गर्ने ।
- वैकल्पिक उर्जाको पहुँचमा वृद्धि गर्न विशेष पहल गर्ने ।
- जैविक तथा दिगो भू-व्यवस्थापन प्रविधिमा आधारित कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने खालका कृयाकलापहरू संचालन गर्ने ।
- स्थानीय सडकहरू निर्माण गर्दा स्थानीय हरित सडकको अवधारणा अनुसार निर्माण गर्ने, ठूलो औजार, उपकरण र विष्फोटक पदार्थहरू प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने ।

५.३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास

गाउँ विकास समितिले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवं बाल विकास सम्बन्धी नीतिहरूलाई व्यवहारिक कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तपसिल वमोजिमका कार्य नीतिहरू अवलम्बन गर्ने छ ।

- लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अभिमूखिकरण गर्ने ।
- गाविस स्तरमा लैङ्गिक बजेट र यसको लेखापरिक्षण गर्ने परिपाटीको थालनी गर्ने ।
- महिला समूहहरूलाई विकासको मूलधारमा समाहित गर्ने खालका क्रियाकलापहरू संचालन गर्ने र निर्णय प्रकृत्यामा महिलाहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- एकल महिला, असहाय, अपाङ्ग, द्वन्द्वपीडित,दलित एवं पिछडा वर्गहरूको पहुँच र क्षमता वृद्धिका लागि नीतिगत व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने ।
- दलित तथा बालबालिकाहरूको निर्णय प्रकृत्यामा सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिने ।
- बाल मैत्री स्थानीय शासन कार्यविधि २०६८ लाई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि गाविसमा कार्यरत संघ संस्थाहरूमा अभिमूखिकरण गर्ने, गराउने ।

६. कार्यक्रमको वित्तिय श्रोत प्रक्षेपण

गाविसको आवधिक योजनाले लक्षित गरेका कृषकलापहरु संचालनको लागि तपसिल बमोजिमको बजेट प्रक्षेपण गरिएको छ ।

विवरण	आर्थिक वर्ष र बजेट (रु.हजारमा)			जम्मा बजेट
	२०६९/०७०	२०७०/०७१	२०७१/०७२	
क) गाविसको आन्तरिक श्रोतबाट				
१. ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा कर	१८	२८	३८	८४
२. मालपोत कर	२८	३८	५७	१२३
३. सिफारिस तथा पञ्जिकरण कर	१२	१९	२६	५७
४. वन तथा जडिवुटी निकासी कर	२१	२६	३१	७८
५. व्यवसाय संचालन कर	१५	३०	४५	९०
६. अन्य	१२	१९	२६	५७
क को जम्मा	१०६	१६०	२२३	४८९
ख) गाविसको बाह्य श्रोतबाट				
१. नि:शर्त अनुदान	३०००	३०००	३०००	९०००
२. सशर्त अनुदान	५००	६००	७००	१८००
३. पटके अनुदान	७५०	८९०	१२००	२८४०
ख को जम्मा	४२५०	४४९०	४९००	१३६४०
ग) गाविसमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको सहयोग तथा लगानी				
१. आर्थिक विकास	४५४२	५१००	५७००	१५३४२
२. सामाजिक विकास	३५५०	३९०५	४२९५	११७५०
३. जलश्रोत विकास र विद्युतीकरण	५४००	६०००	६६००	१८०००
४. ग्रामीण यातायात पूर्वाधार	४५००	४५००	४५००	१३५००
५. सुशासन तथा अन्य	५२०	७५०	८४०	२११०
ग को जम्मा	१८५१२	२०२५५	२१९३५	६०७०२
क,ख र ग को कूल जम्मा	२२८६८	२४९०५	२७०५८	७४८३९

- ✓ यसमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्वन्धी योजनाहरुका बजेट समावेश गरिएको छैन ।
- ✓ यसमा जि.वि.स. DRILLP को बजेट समावेश गरिएको छैन ।
- ✓ यसमा जि.वि.स.को विकास अनुदान तर्फ र विषयगत निकायहरुले सालवसाली रुपमा गाविसमा गर्ने नियमित अनुमानित लगानी समावेश गरिएको छ ।

७. गाविसको आन्तरिक श्रोत/राजश्व वृद्धिका सम्भावना तथा क्षेत्रहरु :

गाविसको दिर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरु हासिल गर्न गाविसको आफ्नै साधन र श्रोत अपरिहार्य हुन्छ । वाह्य श्रोत माथिको निर्भरताले गाविसले निद्रुष्ट गरेका उद्देश्यहरु पूर्ती गर्न सकदैन । दिर्घकालिन रुपमा राजश्व वृद्धिका लागि यस गाविस भित्र निम्न सम्भावनाहरु देखिन्छ ।

- वन तथा खनिज क्षेत्रबाट हुने सम्भाव्य आमदानीका लागि अनुसन्धान अध्ययन गर्ने ।
- सरु गाडमा जलविहारका अवसरहरु अध्ययन गरि आमदानीका सम्भावनाहरु एकिन गर्ने ।
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा करलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- मालपोत, सिफारिस तथा पञ्जिकरण, निकासी तथा व्यवसाय करलाई तदारुपकताका साथ असुल गर्ने ।

८. आवधिक योजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

आवधिक योजनाको दस्तावेज तयार भए पश्चात यसलाई तुरुन्त कार्यान्वयनमा ल्याइने छ। यो दस्तावेजलाई गाउँ विकास समितिको एकिकृत योजना समिति र परिषदमा समेत पेश गरि अनुमोदन गरिने छ। यो दस्तावेज कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवार निकाय खलङ्गा गाउँ विकास समिति नै हुने हुँदा यस गाविसमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी एवं अन्य विकास साभेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ। आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्दा देखा पर्ने समस्याहरू एवं विवादहरू आपसी छलफलबाट टुङ्गो लगाइने छ। हरेक वर्ष आवधिक योजनामा उल्लेखित कृयाकलापहरू गाउँ विकास समितिको वार्षिक योजनामा ल्याई कार्यान्वयन गरिने छ। साथै हरेक वर्ष आवधिक एवं वार्षिक योजनाको समिक्षा समेत गरिने छ।

८.१. लेखापरिक्षण

क) सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा एवं लेखापरिक्षण

गाउँ विकास समितिको आवधिक एवं वार्षिक कृयाकलापहरूको सूचना एवं जानकारी गाविस भित्र र यससँग सरोकार राख्ने विभिन्न संघ-संस्था, समुदायलाई सर्वसूलभ रूपमा उपलब्ध गराइने छ। यसै गरि गाविसमा वसोवास गर्ने समुदायलाई माथि उल्लेखित सूचनाहरूको पहुँच र गाविस र सेवा प्रदायकहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा तथा कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक लेखापरिक्षण समेत गरिने छ।

ख) लैङ्गिक लेखापरिक्षण

महिला र पुरुषविचको भूमिका, सम्बन्ध, स्तर, स्थान, अवसर आदिको लेखाजोखा र महिला पुरुषविचको समानता कायम गर्नको लागि तय गरिएको कार्यक्रम र बजेटको विश्लेषण गरि लैङ्गिक र सामाजिक समानताको उद्देश्यहरू के कति हासिल भएका छन् भन्ने कुराको एकन समेत गरिने छ। यस अन्तर्गत गाविस भित्र संचालन हुने हरेक कृयाकलापहरूमा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी कृयाकलापहरू र यससँग सम्बन्धित बजेटको लेखाजोखा र विश्लेषण समेत गरिने छ।

८.२. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

गाउँ विकास समिति र अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरूबाट गाउँ विकास समिति भित्र संचालन हुने हरेक कृयाकलापहरूलाई प्रभावकारी, पारदर्शी र जवाफदेहि तरिकाले कार्यान्वयन भए नभएको एकन गरि राय, सल्लाह, सुझाव दिन नीतिगत व्यवस्था भए अनुसार तपसिल बमोजिमको अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति हुनेछ। यस समितिको भूमिका एवं जिम्मेवारी गाउँ विकास समिति अनुदान संचालन कार्यविधि २०६७ को भाग ६ दफा २९ मा व्यवस्था भए अनुसार हुनेछ। यस समितिले गाउँ विकास समितिको आवधिक योजना तथा वार्षिक योजनाले लक्षित गरेका कृयाकलापहरू कार्यान्वयन भए नभएको समेत अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने छ। अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ।

(क) गा.वि.स.को अध्यक्ष वा अध्यक्षको काम गर्न तोकिएको पदाधिकारी	- संयोजक
(ख) वडा नागरिक मञ्चबाट कम्तीमा १ जना महिला सहित	२ जना - सदस्य
(ग) गा.वि.स.ले तोकेको विषयगत इलाका/गाउँ स्तरको कार्यालयको	प्रमुख १ - सदस्य
(घ) प्राविधिक कर्मचारी (उपलब्ध भएसम्म)	१ - सदस्य
(ङ) गाउँ विकास समितिको सचिव वा निजले तोकेको व्यक्ति	१ - सदस्य
(गा.वि.स. सचिव र संयोजक एउटै व्यक्ति भएमा)	

९. जिल्लाको आवधिक योजना, त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना र सहश्राब्दी लक्ष्यमा योगदान

यस गाविसको आवधिक योजनाको अन्तर सम्बन्ध जिल्ला विकास समितिको आवधिक योजनासंग रहेको छ । गाविस भित्र संचालन गर्न सकिने ठूला आयोजनाहरू गाविसमा उपलब्ध हुने साधन र श्रोतले नपुग्ने हुँदा जिल्ला एवं राष्ट्रिय योजनाको रूपमा लिईएको छ । जिल्लाको आवधिक योजनाको रणनीति अनुसार एवं प्राथमिकताका क्षेत्र अनुसार नै यस गाउँ विकास समितिको आवधिक योजना तयार गरिएको छ । यस आवधिक योजनाले कृषि, वन, व्यापार र पूर्वाधारलाई विशेष जोड दिदै सु-शासनको माध्यमबाट समुन्नत गाउँ विकास गर्ने परिकल्पना गरेको छ ।

यसै गरि त्रिवर्षीय अन्तरिम योजना २०६८/०६९- ०७०/०७१ को सु-शासन कार्यनीति अनुसार निम्न विषय र क्षेत्रमा योगदान गर्दछ ।

- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु र अन्य सेवा प्रदायक स्थानीय स्तरका संस्थाहरूसँग समन्वय गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय निकायको संलग्नता बढाउने ।
- सार्वजनिक सेवाको प्राप्तिलाई सुनिश्चित बनाउन सेवा प्रवाहको अनुगमनको व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउने ।
- सेवा प्रवाहको प्रक्रियालाई पारदर्शी, स्पष्ट र विधि सम्मत बनाउन सेवा प्रवाहमा कार्यविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
- सबै वर्ग, क्षेत्रका महिलाहरूको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक सशक्तिकरण गर्दै दिगो शान्ति र विकासमा लक्षित वर्गको पहुँचलाई सशक्त बनाउने जस्ता कार्यनीतिमा यस आवधिक योजनाले योगदान पुर्याउने छ ।

यस आवधिक योजनाले सहश्राब्दी लक्ष्य हासिल गर्ने क्रममा कृषि क्षेत्रलाई बढी महत्व दिएको हुँदा यसबाट स्वरोजगारमा वृद्धि गर्ने, भोकमरी घटाउने कार्यमा योगदान गर्दछ । त्यसै गरि आवधिक योजनाले समावेशी विकास, लैङ्गिक समानता र सशक्तिकरणमा जोड दिईएको छ । लैङ्गिक समता अभिवृद्धि, बाल शिक्षा, सुरक्षित मातृत्व, एच.आइ.भि.एड्स जस्ता चेतनामूलक कृयाकलापहरूलाई आवधिक योजनाले विशेष जोड दिएको छ ।

त्यसै गरि जलवायु परिवर्तन र यसको प्रभावलाई न्यून गर्ने कृयाकलापहरू जस्तै: वन विकास, वन संरक्षण, भू-क्षय नियन्त्रण, पानीको मुहान संरक्षण एवं मानवजन्य प्रकोप नियन्त्रण गर्ने कृयाकलापहरू आवधिक योजनामा समावेश भएकाले वातावरणीय दीगोपनाको सुनिश्चिततामा टेवा पुग्नेछ । सुरक्षित खानेपानी र सरसफाईका कृयाकलापहरूलाई आवधिक योजनाले विशेष प्राथमिकतामा राखेको हुँदा पूर्ण सरसफाईको राष्ट्रिय तथा जिल्ला स्तरीय लक्ष्य पूरा गर्न योगदान दिने छ ।

सन् २०१५ सम्ममा जाजरकोट जिल्लालाई खुल्ला दिशा मुक्त गर्ने रणनीतिक योजना अनुसार यस गा.वि.स. लाई सन् २०१२/१३ वा आवधिक योजनाको पहिलो वर्ष मै खुला दिशा मुक्त घोषणा गरिने छ ।

१०. जोखिम पक्ष र त्यसको न्यूनिकरण:

आवधिक योजना कार्यान्वयनमा हुन सक्ने जोखिम र त्यसको न्यूनिकरण कार्यनीति तल उल्लेखित गरिएको छ ।

जोखिम पक्ष	न्यूनिकरणका कार्यनीति
१. नेपाल राजनैतिक रूपमा संघीय प्रणालीमा अगाडि बढीरहेको परिवेशमा गाउँ विकास समितिको वर्तमान संरचना कायम रहने या नरहने वा अन्य परिवर्तन हुन सक्ने ।	१. वडा वा वस्ती स्तरमा पहिचान भएका आवश्यकता र अवसरहरूलाई नयाँ वन्ने संरचनाले सम्बोधन गर्न सक्ने ।
२. आवधिक योजना निर्माण गर्दा केही सरोकारवालाहरूको अनुपस्थितिले यस योजनाको कार्यान्वयनमा कमी आउन सक्ने ।	२. आवधिक योजनाको ब्रोसर तयार गरि समयमै सूचित गर्नुका साथै सोको कार्यान्वयनका लागि नीतिगत पहल गर्ने ।
३. गाउँ विकास समितिमा सीमित र अदक्ष मानव श्रोत मात्र भएको कारणले यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा कमी हुन सक्ने ।	३. गाउँ विकास समितिको क्षमता विकास योजनालाई विशेष प्राथमिकता दिई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
४. राजनीतिक दलहरूको आ-आफ्नै अनुकूलका कार्यक्रम मात्र कार्यान्वयन गर्ने परिपाटीले साधन र श्रोतको तोडमरोड हुन सक्ने ।	४. राजनीतिक दलहरूको र यस संग सरोकारवाला निकायहरूको प्रतिबद्धता सुनिश्चित गराउने ।
५. गाविसमा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूको श्रोत र सहयोग गर्ने प्राथमिकता क्षेत्र परिवर्तन हुन सक्ने ।	५. गाविसको आन्तरिक वृद्धि गर्नुका साथै गाविसको आवश्यकताको आधारमा लगानी गर्ने व्यवस्था र संस्थागत रूपमा वकालत / पहल गर्ने ।
६. जलवायु परिवर्तन र यसको असर	६. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजनाहरू निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने र नियमित रूपमा योजना तर्जुमा गर्दा वातावरण अनुकूलनका उपायहरू अवलम्बन गर्नुका साथै असरलाई न्यूनिकरण गर्न स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रोत साधनको न्यायोचित उपयोग गर्ने ।

अनुसूचि १ : गाविसमा काम गरिरहेका विकास साभेदार निकायहरुको विवरण

कार्यक्रमको क्षेत्र	कार्यक्रम गर्ने निकाय/संस्था	वार्षिक बजेट (रु.०००मा)	स्थान/ वडा	लाभान्वित घरधुरी	मुख्य क्रियाकलापहरू	सहयोगी निकाय
१.आर्थिक विकास कृषि	जि.कृषि विकास कार्यालय	१५०	१-९	२००	विउ, मल, विरुवा वितरण र तालिम	एस.एस.एम.पि.,विश्व खाद्य कार्यक्रम, उपाप
	पाँचतारा युवा संरक्षण मञ्च	६४२	१,२,५,८	६०	गोठेमल सुधार र उत्पादन	एस.एस.एम.पि.
	गाउँ विकास समिति	४५०	१-९	२००	विउ, मल, विरुवा वितरण र तालिम	लिङ्ग हेल्मेटास
वन	जि.वन कार्यालय	५०	१,५,८	५०	सामुदायिक मन उपभोक्ता समूहहरूको संस्थागत क्षमता विकास,नर्सरी स्थापना,वृक्षारोपण	
पशु	जि.पशु सेवा कार्यालय	३००	१,५,८,९	५०	उन्नत पशु वितरण, नश्ल सुधार, वधसाला, पशु उपचार,डेरी र उन्नत घांस प्रवर्द्धन	
जम्मा		१५९२				
२.सामाजिक विकास शिक्षा	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	२०००	१-९	२००	बाल विकास, भौतिक पूर्वाधार, पोषण, छात्रवृत्ति,खेलकूद,शिक्षक वृत्ति विकास,योजना निर्माण	यूनिसेफ, विश्व खाद्य कार्यक्रम
	जिल्ला विकास समिति	३५०	१-९	१३०	बाल मैत्री शिक्षण सिकाई वातावरण निर्माण तथा प्रवर्द्धन	यूनिसेफ
	गाउँ विकास समिति	६००	१-९	१४३२	पूर्वाधार व्यवस्था	
स्वास्थ्य	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	३००	१-९	१४३२	नियमित स्वास्थ्य उपचार र परामर्श, एकीकृत जनस्वास्थ्य अभियान,खोप, पोषण, सुरक्षित मातृत्व, तालिम, चेतनामूलक कार्यहरू	यूनिसेफ
	नेपाल रेडक्रस	७००	१-९	२००	प्रकोपमा तत्काल राहत, आंखा उपचार,पूर्ण सरसफाई अनुगमन,खानेपानी	स्वीस रेडक्रस

	गाउँ विकास समिति	२००	१-९	१४३२	स्वास्थ्यकर्मी व्यवस्था र पूर्वाधार	
	बहुआयामिक विकास तथा अध्ययन मञ्च	२००	१-९	६००	महिला प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श र सचेतना तथा पाठ्यर उपचारमा सहयोग	केड नेपाल
लक्षित समुदाय	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	२००	१,२,५,७,९	५०	बाल संरक्षण, महिला सशक्तिकरण	यूनिसेफ
	जिल्ला विकास समिति	३००	१-९	१४३२	बाल सहभागिता केन्द्रित बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	यूनिसेफ
	गाउँ विकास समिति	७००	१-९	१५०	लक्षित समुदायको क्षमता विकास, आयआर्जन, सीमान्तकृत समुदाय मैत्री पूर्वाधार	
जम्मा						
३. जलश्रोत विकास र विद्युतिकरण (खानेपानी, सिंचाई, विद्युत)	जिल्ला विकास समिति					वैकल्पिक उजा प्रवर्द्धन केन्द्र
	हिमालय युवा क्लब	५४००	७,३,४,९	१५०	सिंचाई	लिलि हेल्भेटास
	गाउँ विकास समिति	४००	१-९	२४०	खानेपानी, सिंचाई	
जम्मा		५८००				
४. ग्रामिण यातायात पूर्वाधार	जि.वि.स.(सडक)	३०००	१-९	१२२४	ग्रामीण सडक तथा पहुँच मार्ग निर्माण	एस.डि.सि. ÷ ए.डि.वी., जि.वि.स., गा.वि.स. र अन्य
	जि.वि.स.(पूल)	१५००	१-९	१४३२	पूल निर्माण	
	गाउँ विकास समिति	४५०	१-९	१४३२	कच्ची सडक निर्माण तथा अन्य पूर्वाधार	
जम्मा		४९५०				
५. सु-शासन तथा अन्य	गाउँ विकास समिति	२००	१-९	१४३२	संगठन तथा क्षमता विकास, रणनीतिक योजना	जि.वि.स., प्रो-पब्लिक

					निर्माण,सूचना प्रवाह,पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन	
	हिमालय युवा क्लव	५०	१-९	१४३२	गाविसको आवधिक योजनाकोअनुगमन,समिक्षा र क्षमता विकास	लिङ्ग हेल्मेटास,
	जि.वि.स.(एलजिसिडिपि)	२५०	१-९	१४३२	गाविसको क्षमता विकास र सामाजिक परिचालन	बहु दातृ निकाय
	प्रो-पब्लिक/ असल शासन क्लव	२०			सूचना प्रवाह,पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन	गा.वि.स.,SDC र अन्य
संस्थागत क्षमता तथा संगठन विकास	गा.वि.स.	१००	१-९	१४३२	गाविसको क्षमता विकास	
जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना	वातावरण मन्त्रालय, जि.वि.स., गा.वि.स.,संघसंस्थाहरु		१-९	१४३२	जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असर न्यून गर्ने	विश्व बैंक
जम्मा		६२०				
कूल जम्मा		१८५१२				

अनुसूची २ : गाविसको संक्षिप्त पार्श्वचित्र

गाउँ विकास क्षेत्रको तथ्यांक विश्लेषण

जिल्ला : जाजरकोट

गाउँ विकास समिति : ढिमे

१. जनसंख्या विवरण

गाविसको घरघुरी विवरण : जम्मा घरघुरी सख्या. १४३२

जनसंख्या. ७४३७

विवरण	संख्या	प्रतिशत	सूचनाको श्रोत
दलित	घरघुरी संख्या	४४४	३६.१७
	जनसंख्या	२११२	३६.२७
जनजाती	घरघुरी संख्या	१०३	२०.५४
	जनसंख्या	२३४१	२०.५८
ब्राह्मण	घरघुरी संख्या	१५	३.८२
	जनसंख्या	४३	३.८६
क्षेत्री/ठकुरी	घरघुरी संख्या	८४१	३३.७७
	जनसंख्या	३३६४	३३.५३
अन्य (अल्पसंख्यक)	घरघुरी संख्या	२७	५.६८
	जनसंख्या	५९३	५.७३
जम्मा		१४३२	१००

उमेर समूह

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत	सूचनाको श्रोत
० देखि ५ उमेर समूहको	११६९	२०.६३	गाविस पार्श्वचित्र
५ देखि १५ उमेर समूहको	१६५६	२९.२३	गाविस पार्श्वचित्र
१६ देखि ६० उमेर समूहको	२६५९	४६.९३	गाविस पार्श्वचित्र
६० उमेर देखि माथी	१८१	३.१९	गाविस पार्श्वचित्र
जम्मा	५६६५	१००	

२. भू-स्वामित्व, खाद्य पर्याप्तता, आम्दानी र आम्दानीका श्रोतहरू

	जम्मा घरघुरी	भूमीहिन	५ रोपनी भन्दा कम	५ देखि १० रोपनी	१० रोपनी भन्दा बढी	सूचनाको श्रोत
घरघुरी	९१५	२०	२१०	४३५	२५०	मालपोत कार्यालय
प्रतिशत		२.१८	२२.९५	४७.५४	२७.३२	

खाद्य पर्याप्तता

विवरण	खाद्य पर्याप्तता (आफ्नो उत्पादनले खान पुग्ने)	सूचनाको श्रोत			
१२ महिना ज्याला मजदुरी गरी खाने	३ महिना सम्म	३ देखि ६ महिना	६ देखि ९ महिना	९ महिना भन्दा बढी	जिल्ला विकास पार्श्वचित्र
घरघुरी संख्या	४८२	२४२	८५	५५	

आम्दानी

नगद/आय आर्जनमा संलग्न (वार्षिक)	३० हजार भन्दा कम	३० देखि ४० हजार	४० हजार भन्दा माथी	सुचनाको श्रोत
घरघुरी संख्या	७०	३००	५४५	" "
प्रतिशत	७.६५	३२.७८	५९.५६	" "

विवरण	आम्दानीको श्रोत			सुचनाको श्रोत
	आफ्नै कृषि खेतिबाट	व्यवसायमूलक सिपबाट	वैदेशिक रोजगारबाट	
घरघुरी संख्या	५६५	५०	३०० भारत जाने समेत	अनुमानित
प्रतिशत	६९.७४	५.४६	३२.७८	

३. वसोवास विवरण

टोल एवं वस्तीहरु	वडानं	मूख्य टोल वस्तीको नाम	जम्मा घरघुरी	दलित घरघुरी	जनजाती घरघुरी	अल्पसंख्यक घरघुरी	सुचनाको श्रोत
पाचकाटिया,दम्दाला,वाटुलें	१	दम्दाला	२५८	७६	१२	३	जि.वि.स.,गाविस पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान
ढिमे	२	ढिमे	१२७	४५	०	२	
पिप्से,भार्म,तपेना	३	भार्म	१४२	१६	५	०	
घरंगा,धीगाउँ,जचौरीगाउँ	४	घरंगा	१२३	१६	०	—	
खुर्पा,पेटारीपाखा,जहरगाउँ,नाउलीखेत	५	खुर्पा	२६८	७१	०	२२	
सिमलगाउँ,छहरागाउँ	६	सिमलगाउँ	११५	५२	०	०	
धनराशी,समाकोट	७	धनराशी	१५०	५९	१८	०	
समाईला	८	समाईला	१३७	६५	६८	०	
नारे	९	नारे	११२	४४	०	०	
जम्मा			१३३२	४४४	१०३	२७	

४. भूमिगत विवरण

	गाविसको कूल क्षेत्रफल (हे.)	कृषि योग्य जमिन (हे.)		वनजंगल (हे.)	नदीनालाले वगटेको क्षेत्र (हे.)	सुचनाको श्रोत
		पाखो वारी	खेतवारी			
हेक्टर	५०२५	६३४.२२	११०.८५	४०७६	२०४	जिल्ला वन कार्यालय
प्रतिशत	१००	१२.६२	२.२०	८१.११	४	गा.वि.स.पार्श्वचित्र

५. विकासका क्षेत्रगत विवरण

५.१ आर्थिक विकास क्षेत्र कृषिमा आधारित

नाम	उत्पादन(टन/वर्ष)	विषय	संकेत(सवै भन्दा महत्वपूर्ण १ नम्बर)	सूचनाको श्रोत
खाद्यान्न वाली				
मकै	४००	खाद्यान्न वाली	१	जि.कृषि वि.का.,हिमालय
धान	२५०	" "	३	युवा क्लव,गाविस
गहु	२००	" "	२	प्रोफाईल,आवश्यकता र
कोदो	१५०	" "	४	अवसर पहिचान
नगदे वाली/तरकारी	७८.४			
नगदेवाली/ तरकारी				जि.कृषि वि.का.,हिमालय
आलु		नगदेवाली/ तरकारी	१	युवा क्लव,गाविस
साग		नगदेवाली/ तरकारी	२	प्रोफाईल,आवश्यकता र
टमाटर/गोलभेंडा		नगदेवाली/ तरकारी	३	अवसर पहिचान
केराउ		नगदेवाली/ तरकारी	८	
भिण्डी		नगदेवाली/ तरकारी	७	
मूला		नगदेवाली/ तरकारी	४	
करेला		नगदेवाली/ तरकारी	५	
बन्दागोभी		नगदेवाली/ तरकारी	६	
फलफूल				
सुन्तला		फलफूल	१	जि.कृषि वि.का.,हिमालय
आरुबोखरा		फलफूल	२	युवा क्लव,गाविस
कागती		फलफूल	३	प्रोफाईल,आवश्यकता र
स्याउ		फलफूल	४	अवसर पहिचान
केरा		फलफूल	५	
जडीवृटी				
खोटो		जडीवृटी	१	जि.कृषि वि.का.जिल्ला वन
समायो		जडीवृटी	६	का.,हिमालय युवा
जटामसी		जडीवृटी	५	क्लव,गाविस
टिमुर		जडीवृटी	४	प्रोफाईल,आवश्यकता र
काउलो		जडीवृटी	२	अवसर पहिचान
भुयाउ		जडीवृटी	३	
ज्यालादारी श्रम		ज्यालादारी श्रम	१	
शिपमूलक रोजगार		शिपमूलक रोजगार	२	

गैर कृषि क्षेत्र

क्षेत्रहरु	वडा नं.	संख्या	संलग्न घरधुरी संख्या	यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	सूचनाको श्रोत
फलफूल प्रसोधन	छैन	०	०	०	गा.वि.स. पार्श्वचित्र
जैविक कृषि व्यवसाय	१,५,७,८,२		११५	पांचतारा युवा संरक्षक मन्च	जिविस/गाविस
कम्पोष्ट मल/गोठ सुधार	१,२,८,७,५,		११५	पांचतारा युवा संरक्षक मन्च	प्रोफाईल,कृषि,हिमालय, पहाडी क्षेत्र विकास,आवश्यकता र अवसर पहिचान
डेरी	छैन	०	०	०	
हाट वजार	छैन	०	०	०	
सित भण्डार	छैन	०	०	०	
बच्चशाला	छैन	०	०	०	

कृषि तथा अन्य सहकारी सम्बन्धि कृषकलाप	१-९	२	५५	कृषि,हिमालय,सहकारी संघ
कृषि प्रशोधन उद्योगहरु	छैन	०	०	०
एग्रोभेट	छ	१	१	नीजि

पशुपालन

विवरण	वडा नं.	पशुधन भएका घरधुरी संख्या	व्यवसायिकरूपमा पशु विक्रि गर्ने घरधुरी संख्या	सूचनाको श्रोत
भेडा बाखा	१-९	४३०	३२	जिविस / गाविस
बंगुर सुगर	१-९	३	छैन	प्रोफाईल,कृषि,हिमालय,पहाडी
रागां भैसी	१-९	३२१	छैन	क्षेत्र विकास,आवश्यकता र
गाई गोरु	१-९	५६०	छैन	अवसर पहिचान
कखुरा हांस	१-९	४२३	छैन	

प्रसार सेवामा पहुँच

विवरण	संख्या	सेवाको प्रकार	सेवा प्राप्त गरेका घरधुरी संख्या	सूचनाको श्रोत
कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र		कहीले काही सेवा दिने	१२०	
पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र		कहीले काही सेवा दिने	९०	
रेन्जपोष्ट	१	कहीले काही मात्र न्यून सेवा दिने	२३४	
स्थानीय श्रोत व्यक्तिहरु	२	कहीले काही सेवा दिने	३२३	
सामाजिक परिचालक	४	कहीले काही सेवा दिने	५३२	
स्थानीय स्तरमा कृषि प्रसार सेवाको नियमितता	सन्तोषजनक छैन			

स्थानीय श्रोत व्यक्ति विवरण

	तरकारी	विउ उत्पादन	जडीवुटी	पशु पालन	अनुभवी अगुवा कृषक	सामाजिक सवालका अभियानकर्ता	अन्य कृषि	सूचनाको श्रोत
महिला	०	०	०	०	०	३	०	महिला अधिकार मञ्च,गा.वि.स.,कृषि विकास कार्यालय
दलित	०	०	०	०	०	१	०	
जनजाती	०	०	०	०	०	१	०	
अन्य	०	०	०	०	२	१	०	
जम्मा	०	०	०	०	२	३	०	

गैर कृषिमा आधारित

विवरण	वडा नं.	संख्या	संलग्न घरधुरी संख्या	यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरु	सूचनाको श्रोत
परम्परागत सिप (आरन, सुधारिएको चुलो)	१,३,४,५,७,८	२६	६	०	गाविस
घरेलु तथा लघु उद्यम	छैन	०	०	०	गाविस

ग्रामिण पर्यटन (ट्रेकिङ)	छैन	०	०	०	गाविस
वातावरणीय प्रवर्द्धन	छैन	०	०	०	गाविस
रजिष्टर भएका साना, मझौला उद्योगहरू	छैन	०	०	०	गाविस
वनजन्य उद्योगहरू	छैन	०	०	०	गाविस
जम्मा		०	०	०	

वन तथा वातावरण

विवरण	संख्या	जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	आवद्ध घरधुरी संख्या		१ घण्टाको दुरी भित्र वनको श्रोतमा पहुँच भएका घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य		
कुल वन क्षेत्र	२७	४०७६	०	०	०	गाविस
वन	०	०	०	०	०	प्रोफाइल, वन
चरिचरण	२७	०	०	०	०	का. र
राष्ट्रिय वन	१५	४५० हे.	०	०	०	छलफल
सामुदायिक वन	२७	६७.९४	९८	३४२	०	गाउँ विकास योजना
कवुलियती वन	२	१२३ रोपनी	५४	७८	०	

गैरकाष्ठ वनपैदावार

क्र.स.	मुख्य पैदावारहरू	संलग्न घरधुरी संख्या	वार्षिक आम्दानी	सुचनाको श्रोत
	खोटो	१२	४५००००	गाविस
	टीमुर	११२	३४५०००	गाविस
	काउलो	२०	२३४०००	गाविस
	समायो	२३	१५६०००	गाविस
	भ्याउ	७५	२३५०००	गाविस

वातावरण तथा प्रकोप व्यवस्थापन

विवरण	वडा नं.	समस्या ग्रस्त वस्ती/ठाउँहरू	प्रभावित घरधुरी संख्या	सुचनाको श्रोत
भूक्षय हुने मुख्य स्थान	१-९	सबै	१४३२	गाविस
वाढी पहिरो, डढेलो, आगलागी	१,-९	सबै	४४४	
जलवायु परिवर्तनको असर	१,-९	सबै	१४३२	

५.२ सामाजिक विकास क्षेत्र

शिक्षा क्षेत्र

विद्यालयको सामान्य विवरण

विद्यालय	वडा नं.	किसिम (निजी / सामुदायिक / सरकारी)	विद्यालय संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यालय पुग्ने औषत समय	स्कूल जाने बालबालिका संख्या (४ देखि १६ वर्ष)	भर्ना संख्या	दलित छात्र / छात्रा संख्या	सुचनाको श्रोत
बाल विकास केन्द्र	१-९	सरकारी	९	९	१५ मिनेट	अप्राप्त	अप्राप्त	अप्राप्त	जिविस / गाविस प्रोफाईल, शिक्षा
प्राथमिक	१-९	सामुदायिक	१०	२५	३० मिनेट	अप्राप्त	२१४७	६०६	
निम्न माध्यमिक	१,२,६, ७,८,९	सामुदायिक	६	७	३० मिनेट	अप्राप्त	५९४	११२	
माध्यमिक	२ र ८	सामुदायिक	२	४	३० मिनेट	अप्राप्त	-	-	
उच्च माध्यमिक	५	उमावि	१	४	५ घण्टा	११२	११२	५३	

साक्षरताको अवस्था

	५ वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या	महिला	पुरुष	सुचनाको श्रोत
साक्षर संख्या प्रतिशत		१०८९	१३७२	गाविस पार्चबचित्र
		५०.०३	५८.९	

विद्यालयको भौतिक अवस्था

विवरण	हालको अवस्था (संख्या)	प्रयोग गर्न योग्य	मरम्त एवं सुधार गर्नु पर्ने	सुचनाको श्रोत
भवन	२२	७	१५	समदाय संग छलफल
फर्निचर	३२३	१२३	२००	
पुस्तकालय	छैन	छैन	-	
शैक्षिक सामग्री	छैन	छैन	-	
विज्ञान प्रयोगशाला	छैन	छैन	-	

स्वास्थ्य क्षेत्र

विवरण	वडा नं.	संख्या	सेवाको किसिम		सेवा प्राप्त गर्ने घरघुरी संख्या	स्वास्थ्य सेवामा औषत पहुँच (समय)	स्वास्थ्य चौकीको भौतिक अवस्था	सुचनाको श्रोत
			नियमित	कहिलेकाही				
स्वास्थ्य क्षेत्रसंग सम्बन्धित जनशक्ति	१-९	१	नियमित	-	३२४	९ महिना	अपुग	गाविस प्रोफाईल, स्वास्थ्य
धामी / भात्रीहरु	१-९	९	-	कहिलेकाही	५६४	नियमित		

विवरण	वडा नं.	संख्या	सेवाको किसिम		सेवा प्राप्त गर्ने घरधुरी संख्या	स्वास्थ्य सेवामा औषत पहुँच (समय)	स्वास्थ्य चौकीको भौतिक अवस्था	सुचनाको श्रोत
			नियमित	कहिलेकाही				
स्वास्थ्य सुविधा (प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र / हेल्पपोष्ट / सब हे.पो. / गाउँघर लिक्निक / औषधि पसल / उपकरण, प्रसूती गृह)	३,४	२ वटा उ. स्वा. चौकी	नियमित	-	७२४	९ महिना	अपुग	का, आवश्यकता र अवसर पहिचान
राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरू (भिटागिन ए, जुका औषधी, पोलियो, हेपाटाइटिस वि तथा अन्य खोपहरू	१-९	नियमित	कहिलेकाही	कहिलेकाही	९० प्रतिशत	६ महिना	अपुग	
स्वास्थ्य शिक्षा / सचेतना	१-९	०	०	कहिलेकाही	३३३	६ महिना	अपुग	
महामारी व्यवस्थापन	१-९	०	०	कहिलेकाही	२३२	३ महिना	अपुग	

गाविसमा देखा परेका स्वास्थ्य समस्याहरू

विवरण	वडा नं.	प्रकोप देखिएका मुख्य वस्तीहरू	प्रभावित पार्ने वार्षिक जनसंख्या	उमेर समुह	सुचनाको श्रोत	
पानी जन्य रोगहरू	भाडा पखाला	१-९	सवै वस्तिमा	६५०	३-७०	स्वास्थ्य का, गाविस पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान
	आउ	१-९	सवै वस्तिमा	६९०	३-७०	
	टाइफाइड	१-९	सवै वस्तिमा	११	५-४५	
अन्य रोगहरू	स्वास प्रस्वास	१,५,७	सवै वस्तिमा	६७	३५ वर्ष माथी	४० वर्ष माथी
	एच.आई.भि. एड्स	छैन	०	०	०	
	क्षयरोग /	६,९	सवै वस्तिमा	३	४० वर्ष माथी	
अन्य महिलाका सवालहरू	पाठेघर खस्ने	१-९	सवै वस्तिमा	४५	१४-४५	०
	छाउपडी	अति न्यून	०	०	०	
अन्य	कृपोपण	१-९	सवै वस्तिमा	२२८	१-११	

सामुदायिक पूर्वाधार

विवरण	वडा नं.	संख्या	लाभान्वित संख्या	पूर्वाधारहरूको भौतिक अवस्था	सुचनाको श्रोत
सामुदायिक भवनहरू	छैन	०	०	०	
सामुदायिक रेडियो / तालिम केन्द्रहरू	छैन	०	०	०	
महिला तथा बालबालिका / वृद्धाश्रम, अपाङ्ग असहाय पुनस्थापना केन्द्र	छैन	०	०	०	
पौवा, चौतारी	१-९	२०	१२०००	सामान्य तथा जीर्ण	गाविस
कृषि उपज संकलन केन्द्र	छैन	०	०	०	
वजार	१,४,५	४	४०५०	सामान्य तथा अव्यवस्थित	गाविस

**५.३ जलश्रोत विकास र विद्युतिकरण
खानेपानी तथा सरसफाई**

विवरण	संख्या	वडा नं.	लाभान्वित घरधुरी		संचलन मा रहेको/नरहेको	मर्मत गर्नु पर्ने/नपर्ने	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता छ/छैन	मर्मत सम्भार कोष छ/छैन/कित	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य					
खानेपानी पाइपको पानी धारा	४३	१-९	२५०	५२०	थोरै संचालन मा	केही मर्मत गर्नु पर्ने	छैन	केहीमा छ तर नाम मात्रको	जिविस, गाविस, खानेपानी, हिमालय, पहाडी, आवश्यकता र अवसर पहिचान
ढुङ्गे धारा, पंधेरा	२९	१-९	२५०	५२०	थोरै संचालन मा	केही मर्मत गर्नु पर्ने	छैन	०	
सरसफाई सार्वजनिक तथा निजी शौचालय (पक्की)	२३०	१-९	३२	१९८	१७२ प्रयोगमा	केही मर्मत गर्नु पर्ने	०	०	
चेतनामूलक क्याकलापहरु	२७	१-९	१२६	३५८	०	०	०	०	

सिंचाई

विवरण	वडा नं.	निर्माण संख्या	लाभान्वित घरधुरी		सिंचित क्षेत्रफल (रो.)	सुविधा मौसमी/वर्षभर	उपभोक्ता समिति संख्या	मर्मत संभार कोष	सुचनाको श्रोत
			दलित	अन्य					
कुलो/नहर	१,३,४,७	६	२४	४६	४०२	मौसमी	६	छैन	गाविस पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान
प्लाष्टिक पोखरी	५,४	२	१२	२४	४९	मौसमी	२	छैन	
आकाशे पानी/स्प्रिङ्कलर	छैन	०	०	०	०	०	०	०	

विद्युत

विवरण	वडा नं.	क्षमता	संख्या	प्रयोग गर्ने घरधुरी		सुचनाको श्रोत
				दलित	अन्य	
जल विद्युत/पेल्टिक सेट	छैन	०	०	०	०	गाविस पार्श्वचित्र र आवश्यकता र अवसर पहिचान
नविकरणीय उर्जा (सौर्य, बायू)	१-९	०	२४७	८८	१५९	
काठ, दाउरा, गुइठा, बायो ग्यास	१-९	०	१४३२	४४४	९८८	
मोवाईल	१-९	०	३६८	९६	२७२	
रेडियो, पत्रपत्रिका	छैन	०	२१४	७८	१३६	

५.४ ग्रामीण यातायात पूर्वाधार क्षेत्र

विवरण	संख्या	कि.मी.	मुख्य सडकसम्म एकतर्फी दूरी	१ घण्टा भित्र मुख्य सडकमा पहुंच पुग्ने घरधुरी संख्या	गाविस केन्द्रबाट जिल्ला सदरमूकाम सम्मको दूरी (कि.मि.)	सुचनाको श्रोत
पक्की सडक	०	०	०	०	२५	
ग्रावेल सडक	०	०	०	०	२५	
मौसमी/कच्ची सडक	०	०	०	१००	२५	
भोलुङ्गे पुल	४	०	०	०	२५	

विवरण	संख्या	कि.मी.	मुख्य सडकसम्म एकतर्फी दूरी	१ घण्टा भित्र मुख्य सडकमा पहुँच पुग्ने घरधुरी संख्या	गाविस केन्द्रबाट जिल्ला सदरमूकाम सम्मको दूरी (कि.मि.)	सुचनाको श्रोत
टुइन	०	०	०	०	२५	
काठेपुल	३	०	०	०	२५	

५.५ सुशासन तथा अन्य विवरण

गाविसमा तयार गरिएका क्षेत्रगत योजनाहरू	तयार गरिएको वर्ष	सहयोग गर्ने निकाय	योजनाको अवधि	कार्यान्वयन छ/छैन	सुचनाको श्रोत
१. गाविसको पार्श्वचित्र	२०६७	गाविस/जिविस	०	०	गाविस र छलफल
२. गाविसको क्षमता विकास योजना	छैन	०	०	छैन	गाविस र छलफल
३. जलउपयोग गुरुयोजना	२०६६	हेल्भेटास	दीर्घकालीन	छैन	गाविस
४. विद्यालय सुधार योजना	निरंतर	जि.शि.का.	५ वर्ष	छैन	जि.शि.का.
५. गाउँ लघु उद्यम विकास योजना	छैन	०	०	०	०
७. सडक गुरुयोजना					
८. गाविसको आर्थिक/रणनीतिक योजना	निर्माणाधीन	जि.वि.स./गा.वि.स./हेल्भेटास/हिमालय	३ वर्ष	हुने छ	गाविस

गाविसमा भएका संस्था जनशक्ति र त्यसमा पहुँच

गाविसमा भएका संस्था	संख्या	सदस्य संख्या					कार्य समितिमा				सुचनाको श्रोत
		म.	पु.	द.	जनजाती	अ.	म.	द.	जनजाती	अ.	
गैर सरकारी संस्थाहरू	३	७७	७३	३५	१३	१०२	३	१	१	६	गाविस पार्श्वचित्र
समुह, उपभोक्ता समिति (वन, खानेपानी, सिंचाई, निर्माण)	२७	१२०	३४०	११०	१५०	२००	२१	२३	१७	९०	गाविस पार्श्वचित्र, हिमालय युवा क्लव र आवश्यकता र अवसर पहिचान
व्यवस्थापन समिति (विद्यालय, स्वास्थ्य.....)	२३	८५	२००	६१	३४	१९०	०	०	०	०	शिक्षा कार्यालय
वाल क्लव	७	२३	५१	४१	१२	२२	७	१३	५		महिला तथा बालबालिका का.
पारालिगल	१	११	५	२	२	१३	०	०	०	०	
सामुदायिक संस्थाहरू (वन उपभोक्ता समुह..)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
सहकारी संस्थाहरू	४	१४२	६९	२१	३०	११६	०	०	०	०	गाविस पार्श्वचित्र

गाविसमा भएका संस्था	संख्या	सदस्य संख्या					कार्य समितिमा				सुचनाको श्रोत
		म.	पु.	द.	जनजाती	अ.	म.	द.	जनजाती	अ.	
नागरिक सचेतना केन्द्र	१	९	१६	४	१०	११	०	०	०	०	स्थानीय विकास कोष
वडा नागरिक मञ्च	९	८७	१०२	५४	३४	१०१	०	०	०	०	

दक्ष जनशक्ति

	डकर्मी/सिकर्मी	सुचिकार	जुता सिलाउने	सुनार/लोहार	प्लम्बर	इलेक्ट्रीसियन	शौचालय मिस्त्री	भोलुङ्गे पुल	हस्तकला	सुचनाको श्रोत
संख्या	११	१८	३	८	०	०	०	०	०	गाविस पार्श्वचित्र र छलफल
महिला	०	८	०	०	०	०	०	०	०	
सक्रिय	११	१८	३	८	०	०	०	०	०	
निष्क्रिय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	

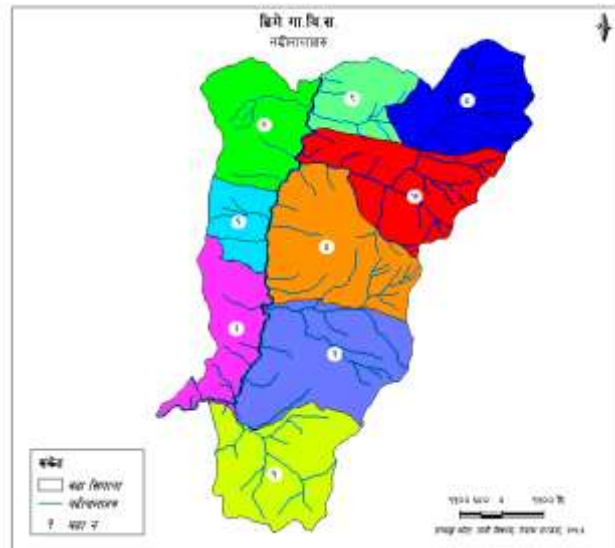
लक्षित समुदाय सहयोग

	वृद्ध	असहाय	द्वन्द्व पिडित	महिला	वालवालिका	दलित/पछाडि पारिएका वर्ग	सुचनाको श्रोत
संख्या	१	छैन	छैन	१	१	१	गाविस
वार्षिक बजेट विनियोजन	०	०	०	०	०	०	रु.६४६००० लक्षित वर्गको लागी एकमुष्ट छुट्याएको

लेखा परिक्षण तथा अनुगमन

विवरण	संख्या	योजनाको नाम	सुचनाको श्रोत
निर्यामित अनुगमन गरिएका योजनाहरु	०	०	गाविस
सार्वजनिक सुनुवाई समिक्षा र लेखापरिक्षण गरेका योजना	१	गाविसको समष्टिगत	प्रो पब्लिक

अनुसूचि ३: गाविसको श्रोत नक्सा

अनुसूचि ४ : सहभागीहरूको उपस्थिति र प्रतिबद्धता

हामी हामीले बनाएको हाम्रो गाविसको आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्न सामूहिक रूपमा प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछौं ।

क्र.स.	सहभागीको नामधर	ठेगाना	कार्यालय/निकाय	पद	हस्ताक्षर
१.	तुलाराम गिरी	विजेश्वरी रुकुम	ढिमे गा.वि.स.को कार्यालय	गा.वि.स.सचिव	
२.	मन बहादुर घर्ती	ढिमे - ८ समाईला	वडा नागरिक मन्च	सदस्य/वडा प्रतिनिधि	
३.	नर बहादुर मल्ल	ढिमे - २ ढिमे	एनेकपा माओवादी	जि.क.स.	
४.	वीरु शाही	ढिमे - ५ नाउलीखेत	नेपाली कांग्रेस	गाउँ सभापति	
५.	जय बहादुर वि.क.	ढिमे - ५ खुर्पा	ने.क.पा.एमाले	गाउँ क.अध्यक्ष	
६.	कृष्ण बहादुर विष्ट	ढिमे - ५ खुर्पा	रा.प्र.पा.	जि.क.स.	
७.	हरि बहादुर सिंह	ढिमे - ५ खुर्पा	एनेकपा माओवादी	जि.क.स.	
८.	मन्जिता परियार	ढिमे - ९ नारे	वडा नागरिक मन्च	संयोजक	
९.	भवानी शाही	ढिमे - ४ घरंगा	नेपाल रेडक्रस सो.	कोषाध्यक्ष	
१०.	लक्ष्मी शाही	ढिमे - ३ तपेना	वडा नागरिक मन्च	सदस्य	
११.	सर्मिला सिंह	ढिमे - ९ नारे	पारागिल समिति	सल्लाहकार	
१२.	शेर बहादुर बुढा	ढिमे - ८ समाईला	वडा नागरिक मन्च	संयोजक	
१३.	वीर बहादुर शाही	ढिमे - ९ नारे	कृषि वन तथा वातावरण समिति	अध्यक्ष	
१४.	सन्देश कुमार सिंह	ढिमे - ५ खुर्पा	वाल सन्जाल	अध्यक्ष	
१५.	पृथ्वी बहादुर मल्ल	ढिमे - २ ढिमे	वन उपभोक्ता समूह	सचिव	
१६.	भीम मल्ल	ढिमे - २ ढिमे	वडा नागरिक मन्च	कोषाध्यक्ष	
१७.		ढिमे - ८ समाईला			
१८.		ढिमे - ८ समाईला			
१९.		ढिमे - ८ समाईला			
२०.		ढिमे - ८ समाईला			
२१.		ढिमे - ८ समाईला			
२२.		ढिमे - ८ समाईला			
२३.		ढिमे - ८ समाईला			
२४.		ढिमे - ८ समाईला			
२५.		ढिमे - ८ समाईला			
२६.		ढिमे - ८ समाईला			
२७.		ढिमे - ८ समाईला			
२८.		ढिमे - ८ समाईला			
२९.		ढिमे - ८ समाईला			
३०.					
३१.					
३२.					
३३.					
३४.					
३५.					
३६.					

३७					
३८					

Comment [141]: उपस्थित पुरा नभइको

अनुसूचि ५ : गा.वि.स.को संगठन संरचना र संस्थागत सम्बन्ध

